БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 169 (3907).
29 АВГУСТ
ПАЙШАНБА
1968 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ТЕРИМГА ШАЙЛАНИНГ

Шу кунларда Бўка районидаги Карл Маркс номли колхоз механизаторлари машина теримга тайёргарликни тобора кучайтирмоқдалар. Юқоридаги суратда: колхоз механизаторларидан М. Ҳамроев, Ҳ. Хосиятов ва К. Эрназаров ўртоқлар «Узсельхозтехника» район бирлашмасида ремонт қилинган машиналарни қабул қилиб олмоқдалар.

Оққўрғондаги Димитров номли колхозининг механизатор Акбар Мираҳмедов бошлиқ илғор звеноси деҳқонлари бу йил ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун курашишяпти. Ҳозир звено далаларида социалистик мажбуриятни тўла қоплай оладиган даражада ҳосил етиштирилган. Эндиликда йиғим-теримга, айниқса машина теримига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Механизатор-звено бошлиғи А. Мираҳмедовнинг ўзи звено далаларида етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»лар билан териб олишга аҳд қилди. Пастдаги суратда: ўртоқ А. Мираҳмедов.

В. Ломовцев ва Н. Тўраев фотолари.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Чехословакия Социалистик Республикаси президенти Л. Свобода бошчилигидаги Чехословакия делегацияси КПСС ва Совет ҳукумати раҳбарлари билан музокараларни тугаллаб, 27 августда Прагага қайтиб келди. Шу куни Чехословакия Социалистик Республикаси миллат мажлиси ва ҳукуматининг мажлиси бўлди, бу мажлисда музокараларнинг натижалари гапириб берилди.

Президент Л. Свобода радио орқали халққа мурожаат қилди. У, юксак ишонч учун меҳнаткашларга ташаккур билдириб айтдики, Чехословакия Социалистик ҳамдўстлик сафида турибди ва бу сафда турмаслиги мумкин эмас. Президент иттифоқчи қўшинларни Чехословакия Социалистик Республикаси территориясидан мамлакатдаги вазият нормаллашабориши билан олиб чиқиб кетабериш шартлари тўғрисида гапириб, мамлакатдаги сиёсий ҳаёт қайтадан тикланиб олгунча бу қўшинларнинг мамлакатда туриши сиёсий реалликдир деб айтди. «Сизлар шу вақтгача кўрсатиб келган ақл-идрок ва интизом бу масалани узил-кесил ҳал қилишнинг зарур шартидир» деди сўнгра Л. Свобода.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Дубчек ҳам радио орқали гапириб, Москвадаги музокараларнинг якунларини айтиб берди.

Прагада вазият яхшиланаётганлигининг биринчи нишоналари сезилиб турибди. Партия ва давлат органлари тартиб ўрнатиш чораларини кўрмоқдалар. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Руде Право» газетаси яна чиқа бошлади. Шаҳар транспортининг иши йўлга қўйилмоқда. Уйларнинг деволлари гиж-гижловчи плакатлар ва ёзувлардан тозаланмоқда.

Москвадаги музокараларнинг якунлари тўғрисида ахборот эшиттирилади, деб радио орқали эълон қилиниши билан дарров Прага аҳолисидан минглаб кишилар радио карнайлари олдида тўпланишдилар. Улар Совет—Чехословакия ахборотини контрреволюцион кучларга ва империализмнинг кирдикорларига қарши, Чехословакияда социалистик ғалабаларни мустаҳкамлаш ҳамда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик алоқаларини янада ривожлантириш учун курашда янги имкониятлар очиб берувчи муҳим сиёсий ҳужжат, деб қабул қилдилар.

Москвада битимга келинганлиги Чехословакияни Социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олишни умид қилиб юрган империалистик кучлар учун жиддий зарба бўлди. Чехословакия масаласи деб аталган масала теварагида сиёсий васвасани кучайтирмоқ учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашидан НАТО мамлакатларининг фойдаланишга уринаётганликлари тамомила барбод бўлди.

Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг, биз шу масалани қўйишни сўраб, Хавфсизлик Кенгашига мурожаат қилганимиз йўқ ва биз бу масалани кун тартибидан олиб ташлашни талаб қиламиз, деб айтганлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг минбаридан шу ташкилот вазифаларига ҳеч бир алоқаси бўлмаган мақсадларда фойдаланишга интилаётганларнинг найрангларини тамомила фош қилиб ташлади.

Чехословакия Социалистик Республикасидаги воқеалар муносабати билан иттифоқчи мамлакатлар кўрган чоралар жаҳон социализмига зарар етказади деган гаплар кейинги вақтларда баъзи бир жойларда айтилабошлаган эди. Бундай гапларни айтаётган кимсалар, аслини олганда империалистик пропагандадан юраклари чўчиб, контрреволюция олдида таслим бўлишга даъват қилабердилар. Кардош социалистик мамлакатларнинг Чехословакия халқига кўрсатган ёрдами, Москвадаги музокараларнинг якунлари ҳақиқатда жаҳон социализмининг позициясини мустаҳкамлаётганлигини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини кучайтираётганлигини, империалистик реакцияга ва унинг Чехословакияга нисбатан тузган планларига зарба бераётганлигини энди ҳамма кўриб турибди.

Империализмнинг агрессив интилишлари қандай шаклда намоён бўлмасин, бунга қарши кураш барча антиимпериалистик кучларни янада жипслаштиришни талаб этади. Бу курашда принципиаллик ва изчиллик, сабот ва пишиқлик билан иш қилиш, реал вазиятни ҳисобга олиб бориш ва социалистик мамлакатлар зиммасида турган масъулиятни англаб, ҳаракат қилиш зарур.

Совет Иттифоқи ана шунга амал қилиб, кардош социалистик давлатлар билан бирга Чехословакия Социалистик Республикасида социализмни, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилиш чораларини кўрмоқда.

27 август, ТАСС.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

В. И. Лениннинг туғилган кунига 100 йил тўлиши шарафига бошланган социалистик мусобақада қатнашаётган хўжаликларнинг ғалаба рапортлари кетма-кет келиб турибди. «Химик» совхози 50 тонна ўрнига давлатга 52 тонна гўшт сотди. Бу совхоз азаматлари яна йил охиригача пландан ортиқча давлатга 8 тонна гўшт сотиш мажбуриятини олганлар.

* * *

Тошкент паррандачилик фабрикасининг коллективи ҳам давлатга парранда гўшти топширишда яхши натижаларга эришди. Гўшт ва тухум сотиш 9 ойлик плани ортиғи билан бажарилди. Давлатга 9350 минг дона тухум ва 177 тонна гўшт сотилди.

Паррандачилик фабрикасининг азамат ишчилари Октябрь Социалистик революциясининг 51 йиллиги байрамигача йиллик планни ортиғи билан бажариш мажбуриятини олдилар.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Ғўза машинабоп ўстирилмоқда

Пахтадан юқори ҳосил олиш йўлида шу кунларда ҳам астойдил меҳнат қилаяпмиз. Бу йил мавжуд 39 гектар майдондан пландаги 25 ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштиришга сўз берганмиз.

Звеномизнинг аҳил аъзолари табиат қийинчиликларини енгиб, ҳозир ғўза катор ораларига сифатли ишлов беришаяпти. Август ойини зарбдор ой деб эълон қилганмиз.

Яқинда газеталарда босилган республика олимлари ва тажрибакор пахтакорлар томонидан ишлаб чиқилган тавсияларни, шунингдек «Самарқанд» совхози коллективининг республика пахтакорларига қарата Мурожаати звеномиз аъзоларини янада руҳлантириб юборди. Коллективимиз то терим бошлангунча ғўза қатор ораларида парваришни бўшаштирмайдилар. Ҳозирги кунларда ишлов беришда эҳтиёт бўлиш керак, ғўзалар бўй чўзган, ён шохларида кўсаклар кўп, уларни сақлаб қолишимиз керак.

Шу мақсадда пайкалларимиздаги бегона ўтларни фақат қўлда юлиб ташламоқдамиз. Акс ҳолда, кетмон ишлатсак ён шохлар шикастланиши ёки нобуд бўлиши мумкин. Машинага ихлос қўйган коллективимиз ғўзаларни машинабоп қилиб ўстираяпти. Мавжуд етиштирилган ҳосилнинг 95 процентини «зангори кема»ларда йиғиштириб оламиз.

Ўзим эса бу йилги мавсумда 100 тонна «оқ олтин» теришга сўз берганман. Терим машинамни йиғим-теримга тахт қилиб қўйганман.

Ҳ. АЗИЗБОЕВ,
«Оққўрғон» совхози комплекс-механизациялашган звеносининг бошлиғи.

БЕКОБОД ПАХТАЗОРЛАРИДА

90 ПРОЦЕНТИ АГРЕГАТЛАРДА ТЕРИЛАДИ

«Победа» колхозининг пахтакорлари йил сайин «оқ олтин» ҳосилдорлигини ошириб, машина теримининг кўламини кенгайтиришга эришиб келмоқдалар.

Уларнинг бу йилги аҳдлари ҳам катта. Хўжаликнинг кўпчилик звеноларида ҳосилнинг 90 проценти ва ундан кўпроғини машиналар билан йиғиб-териб олишга қизғин тайёргарлик кўрилаяпти.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ.

МАВСУМГА ТАЙЁРЛАНМОҚДАЛАР

2-«Далварзин» совхозининг 6-бўлими деҳқонлари парвариш мавсумининг бошидан бери ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга алоҳида аҳамият бериб келмоқдалар. Ҳозир бўлимнинг Ў. Турдибоев, А. Бурхонов сингари ўртоқлар бошчилик қилаётган звеноларида ғўза бир текис ривожланиб, шиғил-шиғил ҳосил тугмоқда. 300 гектар майдондаги пахтани фақат «зангори кема»лар билан териб олишга бел боғлаган бўлим пахтакорлари йиғим-терим мавсумига тайёргарликни тобора кучайтиришяпти. Ғўзани парвариш қилиш ва пайкалларни бегона ўтлардан тозалаш ишларида Ш. Мадраҳимов, Т. Каримов, З. Эшбоева, З. Абдураззоқова каби ўртоқлар бошқаларга намуна кўрсатишаяпти.

Т. УСМОНОВ,
И. КЕНЖАЕВ.

ҚУРИЛИШЛАР УЧУН

Пойтахтимиздаги 5-ғишт заводлари бошқармаси коллективи Тошкент қурилишлари учун кўплаб ғишт етказиб бермоқда.

Корхонада социалистик мусобақа тобора қизиб бораяпти. Бу курашда 2-ғишт заводи аҳли ҳам пешқадамликни қўлдан бермай келаётир. Улар йил бошидан бери корхона кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб келишаяпти.

1. 5-ғишт заводлари ҳам тобора юқори натижаларга эришаяпти, корхонанинг Б. Хўжаметов, А. Дюков, Ж. Шодибеков, И. Иноғомов каби ишчилари кунлик нормаларини 150-160 процентдан ошириб бажариб бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Ғишт заводлари бошқармаларида оғир қўл меҳнатини талаб қилувчи жараёнларни механизациялаштиришга катта аҳамият бериляпти.

М. АЗАМАТОВ.

„КОСМОС—237“ ПАРВОЗДА

ТАСС Ахбороти

1968 йил 27 августда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «космос—237» учирилди.

Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжаллангаи илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари, яна қуйидагилар бор:

19,995 мегагерц частотада ишлайдиган радиопередатчик;

Орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема;

Приборлар ва илмий аппаратларнинг ишлаши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система. Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

УЛУҒ САНА ШАРАФИГА

Янгийўл экспериментал колбаса заводи коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани кун сайин кучайтирмоқда. Корхонанинг барча цех ва бригада аъзолари ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди. Улар беш йиллик топшириқларини 1970 йил 5 ноябргача адо этиб, пландан ташқари аҳолига 450 тонна маҳсулот етказиб бериш, меҳнат унумдорлигини 15 процент ошириш, шунингдек, беш йиллик охиригача 250 минг киловатт-соат электр қувватини тежаб қолиш шиори асосида иш олиб бормоқдалар.

Корхонада рационализатор ва ихтирочилар ҳаракати ҳам авж оляпти. Қисқа вақт ичида улар 20 та рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш ва 600 минг сўм маблағ тежашга интилмоқдалар.

Шу кеча-кундузда иш юксак мажбурият асосида ташкил этилган. Илғор ишчилар Н. Трошчев, Н. Ҳайбуллаев, М. Муҳаммаджонова, М. Толипов ва бошқа кўпгина пешқадамлар смена топшириқларини 140—150 процентдан адо этиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Ж. МАҲМУДОВ.

ҚЎЙЛАР ЗОТИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

1-«ОҲАНГАРОН» СОВХОЗИ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ НАМУНАЛИ ТАЖРИБАСИ

Қўйлар зотини яхшилаш совхозимизда ижобий яхши натижалар бераяпти, хўжалигимизга кўплаб соф фойда келтиряпти.

Чорвачиликда моддий рағбатлантириш тадбирларининг амалга оширилиши чўпонларни ўз касбларига бўлган муносабатларини тубдан ўзгартиб юборди. Асосан мана шу икки тадбир чорвачиликнинг қўйчилик соҳасини тез ва яхши ривожланишини таъминламоқда. Бу соҳада ишлаб турган кишиларни ўз ишларига онгли муносабатда бўлишга ўргатмоқда.

Совхозимизда қўйчилик соҳасида юз берган бу ўзгаришларни яхшироқ тушуниб олиш учун 1961 йилдаги аҳвол билан шу кунлардаги ишларни қисман солиштириб кўриш кифоя қилади.

1961 йилда совхозимизда қўйлар сони 11700 бош эди. Уларнинг зоти яхши эмас, асосан ўзимизнинг жайдари қўйлардан иборат эди. Ўша кезларда бир бош қўйдан 950 грамм жун қирқиб олинар, ҳар қўйнинг оғирлиги ўрта ҳисобда 33 килограммдан ошмасди. Чорвачиликдан ўша йили совхоз 274 минг сўм зарар кўрган, шу жумладан қўйчиликнинг ўзидан кўрилган зиён 66 минг сўмга етган эди. Ҳамма қўйдан қирқиб олинган жун 16 тонна 800 килограммни ташкил қилган, 1 килограмм жун 2 сўм 18 тийиндан сотилган эди. Бундай кўрсаткич билан қўйчиликни ривожлантириш, ундан соф фойда олиш мумкин эмас эди.

Энди ҳозирги аҳволга бир назар ташлаб кўрайлик. 1968 йилнинг биринчи августигача совхозимиздаги қўйлар сони 25 минг бошга етди. Бу йил 69 тонна ингичка толали жун сотилди. Ҳар бир қўйдан ўрта ҳисобда 3,5—4 килограммдан жун қирқиб олинди. Айрим қўчқорлардан 7—8 килограммга етказиб жун қирқилди. Бир бош қўйнинг ўртача вазни 43—45 килограммга кўтарилди.

Яна баъзи кўрсаткичларни айтиб ўтиш фойдадан ҳоли бўлмаса керак. Масалан, бир бош қўйни боқиш учун бўлган ҳар хил харажатлар 18 сўмни ташкил қилади. Биз эса ҳар бир бош қўйдан олинган жуннинг ўзини 18 сўм 80 тийинга, гўштини 24 сўмга сотаяпмиз. Шундай қилиб, ҳар бир бош қўйдан 20—22 сўмдан соф фойда олинаяпти.

Совхозимиз коллективи бунга қандай қилиб эришди? Нима учун ҳар бир қўй илгаригига нисбатан 3—4 баравар кўп жун берадиган бўлиб, гўшти кўпайди. Нима учун бу йилги соф фойда 120 минг сўмга етди?

Бир сўз билан айтганда, бунинг сабаби — совхозимиз чорвадорлари қўйлар зотини яхшилаш, кўп жун, кўп гўшт берадиган қўйлар етиштириш, фан ютуқларини дадиллик билан жорий этиш йўлидан бордилар. Бу ишда бизга Ўзбекистон чорвачилик илмий текшириш институти катта ёрдам кўрсатди. Совхозимиз коллективи олимларимизнинг қўйлар зотини яхшилашга қаратилган илмий тадқиқот ишларини астойдил қўллаб-қувватлади, улар билан ҳамкорликда иш олиб борди.

1961 йилда совхозимиз чорвадорлари ёш олим Н. А. Топильский раҳбарлигида янги зотли қўйларни кўпайтиришга қаратилган ишни бошлаб юбордилар. Бунинг учун ўша йили кузда думбали қўйлар Кавказ меринос зотли қўчқорлардан сунъий равишда урчитилди. Бундай зотли қўйларнинг ҳар бири 6—7, қўчқорлар эса 10 килограммгача майин жун берди. Олим бу билан ҳам тўхтаб қолмади. У янги зотли қўйлар вужудга келтириш учун тинимсиз иш олиб борди.

Кейин жайдари ва Кавказ меринос қўйларни «Ленкольн» қўчқорлар билан урчитди. Натижада сергўшт, сержун «Кросбред» зотли қўйлар пайдо бўлди. Бу қўйлар совлиғининг тирик вазни 80—90 ва қўчқорларининг тирик вазни 120—150 килограммгача етди. Ана шу зотли совлиқлар туққан қўзининг оғирлиги 4,5—7 килограммга тўғри келди. Бундай зотли қўйлар ҳаво иссиқ шароитда тоғ олди ва тоғли зоналарда яхши ўсади. Ҳар 100 совлиқдан 120 бошга етказиб қўзи олиш мумкин.

Совхозимизда қўйчиликнинг ривожланишини гўшт, жун маҳсулотларининг кўпайиб бориши ва қўйчилик катта даромад келтирадиган соҳага айланаётганидан билса ҳам бўлади.

Бу йил биз қўйларни семиртириш ҳисобига 350 тонна гўшт етиштирдик. Бир центнер гўштнинг таннархи 60 сўмга тўғри келди.

Совхозимизда янги зотли қўйларнинг кўпайтирилиши кўпчиликни қизиқтирмоқда. Калинин, Оржоникидзе, Бўка, Ўрта Чирчиқ районидаги кўп хўжаликлар совхозда етиштирилган зотли қўчқорлардан сотиб олмоқдалар ва ўз хўжаликларида кўпайтиришга киришмоқдалар. Бултурнинг ўзида 230 та қўчқор сотиб 28872 сўм даромад қилдик.

Албатта зотли қўйларни боқиш учун шароит ҳам бўлиши лозим. Ҳозиргача 39 та янги типда қўралар қурилди. Қўйчилик соҳасида 110 киши ишлаб турибди. Уларга мутахассислардан 6 киши раҳбарлик қилаяпти.

Чўпонларга моддий рағбатлантириш асосида ҳақ тўланмоқда. Қанча кўп жун, гўшт етиштирса, қўзи олса, қўйлар туёғини кўп сақлаб қолса шунга қараб ҳақ тўланади ва моддий жиҳатдан рағбатлантирилади.

Маълумки, 1962—1964 йилларда чўпонларнинг ойлиги 80—85 сўмдан ошмасди. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми, партиямизнинг XXIII съезди қарорлари асосида моддий рағбатлантириш тадбирлари амалга оширила бошлангандан кейин чўпонларнинг оладиган ойлиги ва қўшимча мукофотлари йилдан-йилга кўпайиб бораяпти. Ҳозир чўпонларнинг ойлиги 145—185 сўмга тўғри келади. Бундан ташқари, қўйни яхши семиртирганига, кўп жун, кўп қўзи олганига ва қўйлар туёғини сақлаб қолганига қараб қўшимча ҳақ тўланади.

Чўпон Мўмин Холтўраев 1967 йилда ҳар ойда олиб турган ойлигидан ташқари йил охирида ишидаги яхши кўрсаткичларга қараб 21 бош қўй, 1800 сўм пул қўшимча ҳақ олди. Шунингдек, Аблаз Ўрозалиевга 8 бош қўй, 2200 сўм пул қўшимча равишда берилди.

Илгари жун қирқиш кампанияси 30—35 кунга чўзиларди. Бу йил эса 14 кунда ўтказдик. Чунки илгари жун қирқиш марказлаштирилмаган, бир неча жойда ўтказиларди. Совхозимизда махсус жун қирқиш пункти ташкил этилгани ижобий натижа берди. Пунктда 54 та жун қирқиш машинаси ишлаб турди. Ишнинг бундай марказлаштирилиши жун қирқишни тез ва соз ўтказилишини таъминлади.

Совхозимизда қўйчиликнинг истиқболи порлоқ. 1969 йилда наслдор қўйлар сонини 22 минг бошга, 1970 йилда 30100 бошга етказиш кўзда тутилмоқда. Ўшанда гўштдан 50 минг сўм, ингичка толали жундан 90 минг сўм соф фойда олинади.

Сермаҳсул зотли қўйлар етиштиришда, илмий жиҳатдангина эмас; амалий жиҳатдан ҳам катта қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Иноқ, фидокор, меҳнатсевар, янгиликка интилувчи коллективимиз барча қийинчиликларни енгиб катта довондан ошдилар. Янги зотли қўйларни парвариш қилишда зарур бўлган зооветеринария қоидаларига амал қилиш зарур бўлди. Бунинг учун чўпонларнинг семинарлари тез-тез ўтказиб турилди. Олимлар, мутахассислар яйловларнинг ўзида чўпонларга амалий ёрдам бериб бордилар, бошланган ишни охирига етказиш учун куч-ғайратларини аямадилар.

Ҳозир совхозда 1970 йилгача яна 4 та замонавий типда қўра, яна битта сунъий урчитиш пункти, чўпонлар учун 7 та уй қуриш тадбирлари кўриляпти.

Чорвадорларимиз эришилган бу ютуқларни мустаҳкамлаб қолиш, яна уни ривожлантириш учун астойдил курашмоқдалар.

Ф. ҒУЛОМОВ,
1-«Оҳангарон» совхозининг директори.

МЕХАНИЗАТОРЛАР АҲДИ

«Партия XX съезди» колхози пахтакорлари ўтган юбилей йилида давлатга мўл-кўл ҳосил топширган эдилар.

Колхоз бўйича ҳосилдорлик 19 центнер ўрнига 25 центнерга кўтарилди. Яъни 2050 тонна ўрнига 2897 тонна «оқ олтин» давлатга армуғон этилаб, пахта тайёрлаш йиллик плани ортиғи билан бажарилди. Ҳосилнинг 90 процентга яқини «зангори кема»ларда териб олинди.

Колхознинг миришкор деҳқонлари беш йилликнинг учинчи йилида ҳам катта ютуқларни қўлга киритиш учун тадбиркорлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Яхши парвариш қилинган ғўза ниҳоллари соғлом ўсмоқда. Шу кунларда колхознинг пахта далаларида иш қизғин.

Мана, колхознинг Ботир Фармонов бошлиқ бригадаси далалари. Бригаданинг Муҳаммадқул Севарқулов, Жўрақул Майдонов бошлиқ звено далаларига боқиб тўймайсиз. Серавж ғўзаларнинг ҳар бир тупида 7—8 тадан бўлиқ кўсак бор.

— Бригадамиз аъзолари бу йил гектаридан олинадиган ҳосилни 20 центнер ўрнига 30 центнерга етказишга сўз берган, —дейди бригада бошлиғи Б. Фармонов. — Ҳосилнинг қарийб ҳаммасини машиналарда териб оламиз. Терим машиналарини мавсумга шай қилиб қўйганмиз.

Колхознинг Акром Аббосов, Сулаймон Зокиров, Чўлибой Турдиев каби илғор сувчилари ғўзаларга сув тараб, хирмоннинг баракали бўлиши учун ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бўка районидаги бу колхоз пахтакорларининг аҳди янада юксак. Улар бу йил давлатга гектаридан 19 центнер ўрнига 27 центнердан «оқ олтин» топширишга сўз берганлар. Ялпи ҳосилнинг қарийб 90 проценти «зангори кема»лар бункеридан тўкилади.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

ЯНГИЙЎЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

✦ **6- ҚУРИЛИШ -МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ** коллективи турар-жой бинолари бунёд этишда ҳам бу йил ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқда. Улар йил бошидан бери 3000 квадрат метрга яқинроқ уй-жой, икки қаватли маиший хизмат кўрсатиш комбинати биноси қурилишини тугалладилар. Ҳозирги кунда эса 964 ўринли мактаб биноси қурилиши олиб борилаяпти. Бу мактаб янги ўқув йилигача тўла фойдаланишга топширилади.

✦ **ЭКСПЕРИМЕНТАЛ** колбаса заводига яқинда Москвадан хушхабар келди. СССР Гўшт-сут саноати министрлиги ва ВЦСПС нинг қарорига кўра бу корхонага иккинчи квартал иш якунлари учун яна кўчма Қизил байроқ тақдим этилганлиги маълум қилинди.

Дарҳақиқат завод коллективи ой сайин ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқда. Улар ўтган етти ой давомида планга қўшимча равишда 50 тонна аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар.

✦ **ДОСААФ ШАҲАР АВТОКЛУБИ** ҳузуридаги профессионал шофёрлар тайёрлаш курсини яқинда 120 киши тамомлаб чиқди. Бу ерда бўлажак шофёрларнинг ўқуви ва амалий машғулотлар ўтказиши учун барча қулайликлар яратилган. Захаров ва Муртазоев ўртоқлар шофёрларга назарий билим беришса, Неъматиллаев ва Майоров ўртоқлар амалий машғулотлар ўтказмоқдалар. Ҳозир яна бир группа шофёрлик касбига ишқи тушган йигитлар бу ерда таълим олишаяпти.

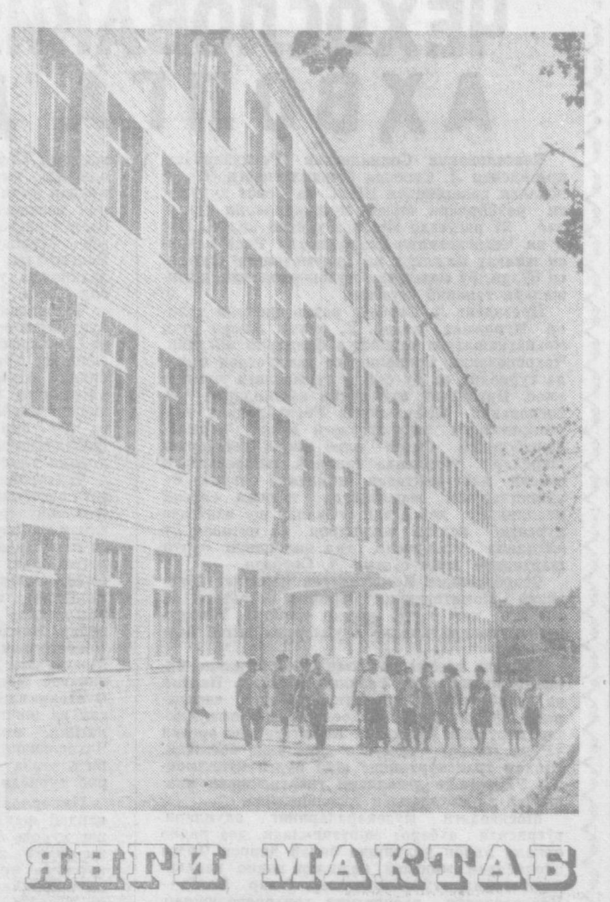

ЯНГИ МАКТАБ

ЧИЛОНЗОР районининг Волгоград кўчасида янги мактаб биноси қад кўтарди. Бу билим ўчоғида 1150 ўғил-қиз таълим олади. Суратда: мактаб биноси.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

ИХТИРОЧИЛАР ШУҲРАТИ ҚАНИ?

Кўп йиллардан буён заводимиз рационализатор ва ихтирочилари область саноат корхоналари ўртасида, ҳатто республикада ҳам олдинги ўринлардан бирини эгаллаб келишар эди. Бу борадаги ютуқлар область касаба союзлари Совети томонидан ҳам бир неча бор муносиб баҳоланган эди. Заводимиз коллективи технолог В. Поляков, бош технолог ўринбосари Т. Мехеда, 3-цех бошлиғининг ўринбосари Н. Филенков сингари машъал рационализаторлари билан ҳақли равишда фахрланарди.

Эндичи? Рационализаторларимиз шуҳрати нега кескин пасайиб кетди?

Мана, фактларга мурожаат қилайлик. Шу йил биринчи кварталда рационализаторлик таклифлари ҳисобига иқтисодий фойда олиш плани 39.3 процент, иккинчи кварталда эса бундан ҳам паст —34.4 процент қилиб адо этилди. Бу соҳадаги етти ойлик топшириқ эса бажарилмади.

Корхонада рационализаторлар сафини ўстиришга етарли эътибор берилмаяпти. Масалан, шу йилнинг етти ойида рационализаторлар сонини 217 кишига етказиш кўзда тутилган эди, улар 161 кишини ташкил этди, холос. Мўлжалдаги 146 ўрнига 81 та таклиф ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Айниқса 5-цехда рационализаторлар сафини ўстиришга лоқайдлик билан қаралмоқда. 2-цехда ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Цех бошлиқлари Медведев ва Безушченко ўртоқлар ишчиларда изланиш ҳиссини тарбиялашда, уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлашда негадир сусткашлик қилаётирлар.

Корхонада рационализаторлик ҳаракатини жонлантириш мақсадида қатор тадбирлар ўтказиш белгиланган, лекин улар ҳамон қоғозда қолиб келмоқда.

Рационализаторлик ишининг бўшашишига асосий сабаб — рационализаторлик ва ихтирочилик бюросининг цехлар билан алоқаси жуда сустлигидир. Техник инвентаризация бюроси бошлиғи И. Матвеев ҳамда рационализаторлик ва ихтирочилик бюросининг инженери Абкеримов ўртоқлар цехларда камдан-кам бўладилар, шунинг учун улар новаторлар қалбига йўл топа олмаётирлар. Корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳам бу масала билан жиддий шуғулланишмаяпти.

Йил бошидан буён ҳали бирон марта ҳам цехларда рационализаторлик ишлари муҳокама қилинмагани бунга далил бўла олади. Фақатгина 2 августда корхона дирекцияси ва партия комитети кенгайтирилган доимий ишлаб чиқариш йиғилишида рационализаторлик ва ихтирочилик ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Аммо, ҳануз айтарли силжиш сезилгани йўқ.

Бу аҳволда узоққа бориб бўлмайди-ку! Олдимизда турган катта вазифанинг уддасидан чиқишга новаторлар ташаббусисиз эришиб бўлмаслигини корхона раҳбарлари билишмасмикан? Билишса, нега улар конкрет чоралар кўришмайди?

П. АБЛАМОНОВ,
«Чирчиқсельмаш» заводи 6-цехи техника назорати бўлимининг мастери.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

«МАТБУОТ— ОММАГА»

Шундай сарлавҳа остида газетамизнинг шу йил 12 июнь сонида мақола босилиб, унда Октябрь районидаги айрим алоқа бўлимлари фаолиятидаги баъзи камчиликлар, жумладан обуначиларга ўз вақтида газета ва журналларни етказиб берилмаётгани, бўлим мудирлари бу муҳим масалага совуққонлик билан қараётганлари танқид қилинган эди.

Район алоқа узели бошлиғи ўртоқ Муҳамедов мақолада кўрсатилган камчиликлар бартараф этилгани, районда газета ва журналларни етказиб берадиган иккита қўшимча участка очилгани ва учта янги почтальон ишга қабул этилгани, бинобарин обуначиларга хизмат қилиш тубдан яхшиланганлиги ҳақида редакцияга хабар қилди.

«УСТИ ЯЛТИРОҚ, ИЧИ ҚАЛТИРОҚ»

Газетамизнинг шу йил 27 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Бўка районидаги 2-«Пискент» совхозида марказий ремонт устахонаси қуриб беришни ўз зиммасига олган 4-кўчма механизациялашган колонна раҳбарлари шартномада кўрсатилган ишларни сифатли қилиб ўз вақтида бажармай. пайсалга солиб келаётганликлари танқид қилинган эди.

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ А. Я. Цой ушбу мақола юзасидан редакцияга қуйидаги мазмунда жавоб йўллади:

Қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш ва уларни сақлаш учун қурилаётган бино механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари айби билан шу кунгача қуриб ишга туширилгани йўқ. Шу ҳақда газетада босилган танқидий мақолани жуда ҳам тўғри, деб ҳисоблаймиз.

Мазкур мақола Тошкент область қишлоқ қурилиши тресги вакили ўртоқ Кириченко иштирокида муҳокама қилинди. Унда келтирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар ҳаққоний деб топилди. Бу объектни шу йилнинг август ойи охиригача қуриб фойдаланишга топширишга қарор қилинди ва шу мақсадда зарур чоралар белгиланди.

«САНСАЛОРЛИК»

Газетамизнинг шу йил 28 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада «Ташплодоовощторг»га қарашли айрим қабул пунктларида, жумладан Орджоникидзе районидаги Ленин номли ҳамда «Ленинград» колхозларидаги қабул пунктлари сабзавот маҳсулотларини тўхтовсиз қабул қилиб олишга шай қилиб қўйилмаганлиги қайд қилинган эди. Бу соҳада ҳар хил баҳоналар билан сансалорликка йўл қўйилаётгани, натижада пунктларга машиналарда келтирилган маҳсулотларнинг ҳаммаси қабул қилинмай қайтариб юборилаётганлиги ҳам шу мақолада танқид қилинганди.

Тошкент шаҳар савдо бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ В. Горенковнинг редакцияга хабар беришича, мақолада келтирилган фактлар, танқидий фикрлар мутлақо тўғри деб топилган. Танқид қилинган қабул пунктларида сабзавот маҳсулотларини тўхтовсиз қабул қилиб олиш учун барча зарурий тадбир чоралар кўрилган, тегишли пунктлар ва базаларнинг мудирлари огоҳлантирилган.

СОЦИАЛИСТИК ЖАМИЯТДА ПАРТИЯ

Ҳозирги вақтда социализм ва империализм ўртасида олиб борилаётган кескин идеология курашида Коммунистик партиянинг роли ҳақидаги масала энг етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди.

Социализм ва тараққиёт тарафдорлари жамиятни революцион тарзда қайта қуриш учун курашда марксчи-ленинчи партиянинг раҳбарлик роли зарурий бир ҳол эканлигини таъкидлаб, бу фикрни ҳимоя қилмоқдалар. Уларнинг ғоявий душманлари эса бунинг аксини исботлашга уринмоқдалар. Масалан, улар фикрича, Маркс капитализм ўз ўрнини социализмга бўшатиб бериши муқаррарлигини айтиб, асосий мақсадни гўё партияга эмас, балки ишчиларнинг стихияли ҳаракатига қаратган, Ленин бўлса, гўё ҳамма оғирликни партияга юклаб, партия социалистик революцияда асосий ва яккаю-ягона қурол деб билган.

Уларнинг бу қарашида ҳақиқатдан асар ҳам йўқ. Шуни эслатиб ўтиш кифояки, илмий социализмнинг биринчи программ ҳужжати бўлган «Коммунистик партия манифести» даёқ Маркс ва Энгельс ишчилар синфининг ўз озодлиги учун курашида илғор, раҳбар куч ҳисобланган пролетар партиясининг зарурлигини айтган эдилар. Маркс ва Энгельс Коммунистик партияни энг қатъий, ишчиларни олға қараб ҳаракат қилишга ҳамиша руҳлантирувчи партия деб билдилар. Бундай партиянинг устунлиги шундаки, у пролетар ҳаракати шароити, бориши ва умумий натижаларини билади, шунинг учун у ишчилар ҳаракатини пировард мақсадга эришиш томон бошқариб боришга қодир.

Кейинчалик, ишчиларнинг халқаро биродарлиги —1 Интернационал фаолияти даврида Маркс ва Энгельс «ҳукмдор синфларнинг бирлашган ҳокимиятига қарши ишчилар синфи ўша ҳукмдор синфлар тузган ҳамма эски партияларга қарши тура оладиган алоҳида сиёсий партия ташкил этибгина синф сифатида ҳаракат қилиши мумкин» эканлигини қайта-қайта эслатиб ўтган эдилар.

В. И. Ленин ягона, интизомли, уюшган партия ғоясини асослаб ва бу ғояни амалда татбиқ этиб, Маркс таълимотидан четга чиққани йўқ, балки, аксинча, бу ғояни янги тарихий шароитларда ривожлантирди ва бойитди. Ленин илмий далилларнинг тенгсиз кучини намойиш қилиб, ишчилар синфи эксплуататор синфлар эга бўлган қудратли ва уюшган жабр-зулм машинасига қарши фақатгина юксак уюшқоқлик йўли билан, ўз жанговар марксистик авангарди бўлганидагина муваффақиятли кураша олишини исбот қилиб берди.

«Марксизм ишчилар партиясини тарбиялаганида, — деб ёзди Ленин, —пролетариат авангардини тарбиялайди—ҳокимиятни қўлга олишга ва бутун халқни социализм томон элтишга, янги тузумни йўлга солиш ва уюштиришга, барча меҳнаткаш ва эксплуатация қилинувчиларнинг ўз ижтимоий турмушларини буржуазиясиз ва буржуазияга қарши юришларида уларга устоз, раҳбар, йўлбошчи бўлишга қобил авангардни тарбиялайди».

Воқеаларнинг бориши Лениннинг ана шу қоидаси тўғрилигини тамомила исботлади. Россия ишчилар синфи курашларда чиниққан, уюшган ва қўрқмас революционерлар партияси — большевиклар бўлганлиги учун ҳам 1917 йили ғолиб социалистик революцияни амалга ошира олди. Партия ишчилар синфига аниқ программа берди ҳамда шундай сиёсатни амалга оширдики, бу сиёсатни миллион-миллион меҳнаткашлар оммаси қўллаб-қувватлади.

Ўша вақтларда революцион вазият мавжуд бўлган бир қатор бошқа мамлакатларда ишчилар синфи чинакам, курашларда тобланган революцион партияларга эга бўлмаганлиги учун ҳам ғалаба қила олмади. Бироқ ўша жойларда буржуача келишувчи реформистик партиялар бўлиб, улар онгли равишда социалистик революциянинг олдини олиш йўлини тутдилар. Германия, Венгрия, Болгария ва бошқа қатор мамлакатларда бўронли революция йилларида (1919-1923 йиллар) ишчилар синфининг мағлубиятга учраш сабаблари ана шунда эди.

Фақат Совет Иттифоқидагина ҳокимият тепасида турган ишчилар синфи деҳқонлар билан иттифоқда бўлиб, ленинчи Коммунистлар партияси раҳбарлигида ўз революциясининг ғалабаларини ҳимоя қилиб қолди ҳамда улуғвор социалистик қайта қурилишларни амалга оширди. 1961 йили қабул қилинган КПСС Программасида ҳақли равишда айтиб ўтилганидек, муқаррарлиги Маркс ва Энгельс томонидан илмий башорат қилиб айтилган социализм, қурилиш режалари Ленин томонидан чизиб берилган социализм Совет Иттифоқида реал воқеликка айланди.

Социализмга бориш учун эски жамият кучлари ва анъаналарига қарши қақшатғич кураш олиб боришга, хўжалик ва маданий қолоқликни енгиб ўтишга тўғри келди. Бундай қолоқлик бизга эски эксплуататорлик тузумидан мерос бўлиб қолган эди. Россия

НАЗАРИЙ МАСАЛАЛАР

асосан майда деҳқон хўжаликлари мамлакати, шу билан бирга майда буржуазия мамлакати эди. Шу сабабли майда буржуача кўникмалар, анъаналар, қарашлар жамиятнинг ҳамма соҳаларига илдиз отган, иккиланиш, ишончсизлик ва юрак дов бермаслик сабаблари мана шундан келиб чиққан. Бундай шароитда социализм ғалабасини фақат ягона мустаҳкам партия раҳбарлиги билангина қўлга киритиш мумкин эди. Шу боисдан Ленин пролетариатнинг ҳеч сўзсиз марказлашуви ва қатъий интизоми унинг буржуазия устидан ғалаба қозониши учун асосий шартлардан биридир, деб кўрсатиб ўтди.

Тарихий шароитлар шундай бўлдики, Совет Иттифоқида фақат бир партия — Коммунистик партия сақланиб қолди. Революцияга қадар ва ундан кейин ҳам айрим вақтларгача мавжуд бўлган бошқа ҳамма сиёсий партиялар тарих майдонидан кетиб, беиз йўқолдилар.

Ғарблик авторлардан бири образли қилиб айтганидек, агар ҳозирги совет гражданига меньшевик ва эсерлар (1917 йил феврали ва октябри ўртасида ҳокимият тепасида турган икки майда буржуа партия) рўбарў бўлсалар, улар ҳозирги инглизга Қизил ва Оқ гуллар уруши қатнашчилари кўринганидан ҳам ёт ва нотаниш кўринган бўлур эдилар.

Нега шундай? Нима учун Совет Иттифоқида кўп партиявийлик йўқолиб кетди?

Коммунизмнинг буржуа танқидчилари одатда коммунистлар ҳокимият учун курашда рақобатчиларнинг бўлмаслигини кўзлаб, ҳамма бошқа партияларни атайлаб йўқотиб юборишгани учун ана шундай бўлди, дейишади.

Ҳақиқатда эса Октябрь революциясидан кейин коммунистлар меньшевик ва эсерларга Совет ҳокимиятини тан олишни ҳамда агар янги жамият қурилиши ишига актив киришмоқни хоҳламасалар, унда ҳеч бўлмаганда бу соҳада халақит бермасликни таклиф қилдилар.

Шу ўринда эслатиб ўтиш кераккки, сўл эсерлар 1918 йилнинг июлига қадар Совет ҳукумати составига кирган эдилар. Бироқ кейинчалик меньшевиклар каби эсерлар ҳам ишчи ва деҳқонлар ҳокимиятига тобора жиддий қаршилик кўрсата бошладилар, помешчиклар ва капиталистлар ҳокимиятини тиклашга уриндилар. Бу партияларнинг кўпчилик қатнашчилари қўлларига қурол олиб, советларга қарши кураш олиб бордилар. Улар чор генераллари, оқ гвардиячилар билан иттифоқ туздилар. 100 минглаб ишчи ва деҳқонларнинг ёстиғини қуритган қонли гражданлар урушининг энг биринчи айбдорлари бўлишди. Табиийки, бу партиялар бутун контрреволюциянинг тақдирини баҳам кўришлари шарт эди.

Совет Иттифоқида социализм ягона ва бутунлай революцион ишчи партияси — Коммунистлар партияси раҳбарлигида бунёд этилди. Бу қонуний бир ҳол эди.

У ёки бу ижтимоий-сиёсий тузумнинг қай даражада демократлиги пировард натижада партиялар сони билан эмас, балки халқнинг жамият ва давлат ишларини бошқаришдаги амалий иштироки билан ўлчанади. Совет Иттифоқи намунаси бизда халқ оммасининг хўжалик, сиёсий ва маданий ҳаётда ниҳоятда кенг иштирок этиши мана шу фикрнинг ёрқин ифодасидир.

Меҳнаткашлар депутатлари советлари, касаба союзлар, коммунистик ёшлар союзи ва бошқа оммавий ташкилотлар амалда мамлакатдаги катта ёшдаги аҳолининг ҳаммасини қамраб олган. Ўз сафларида 13 миллиондан ортиқ совет гражданини бирлаштирган Коммунистик партия ҳамма давлат ва жамоат ташкилотларининг фаолиятларини йўлга солиб туради, уларни ягона мақсад коммунистик жамият қурилиши учун, ишлаб чиқариш кучлари ва маданият тараққиёти, юксак даражага кўтарилган, Маркс сўзлари билан айтганда, ижтимоий бойликлар мўл-кўл бўлган, «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша» деган принцип амалга ошириладиган жамият қурилиши учун йўналтириб туради. Партиянинг бошқа оммавий ташкилотлардан афзал томони шундаки, у ўз сафларига ягона революцион назарияга амал қиладиган, ягона хоҳиш-ирода ва ҳаракатда жипслашган ҳаммаслак кишиларни бирлаштиради.

Жамиятга раҳбарлик қилар экан, партия ўз зиммасига маъмурий-буйруқ бериш вазифаларини олмайди. Унинг асосий методи — омма ўртасида ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишлар олиб бориш, оммада ташаббускорлик, активлик, коммунистик қурилишда онгли иштирок этиш каби фазилатларни ривожлантиришдан иборат.

Социалистик жамият, капиталистик жамиятдан фарқ қиларок, стихияли ривожланмайди. Унинг тараққиёт қонуни планли ва мақсадга йўналтирилганликдир. Марксистик партиянинг раҳбарлик қилиши жамият тараққиётининг планли ва мақсадга йўналтирилган бўлишини таъминлайди.

Партиянинг раҳбарлик роли жамиятнинг табиий эҳтиёжидир. Асрлар мобайнида инсониятнинг илғор мутафаккирлари ижтимоий ҳаётни кўр стихия, кишанидан озод қилиш, бу ҳаётни онгли, олдиндан белгиланган мақсад асосида қуришни орзу қилиб келганлар.

Мана, энди бўлса социалистик жамият Коммунистлар партияси раҳбарлигида илғор кишиларнинг орзуларини рўёбга чиқараётган бир вақтда капиталистик зулм тарафдорлари ишчилар синфи авангардининг аҳамиятини бузиб кўрсатишга уринмоқдалар. Ревизионистлар социалистик жамият марксистик партиясиз ҳам, ижтимоий процессда унинг раҳбарлик кучи бўлмаса ҳам муваффақиятли ривожлана олиши мумкин, деб ишонтирмоқчи бўладилар. Шу муносабат билан Лениннинг Коммунистик партиянинг бутун меҳнаткашлар оммасига муносабатдаги ролини нотўғри тушуниш назарий жиҳатдан коммунизмдан бутунлай чекиниш ва синдикализм ҳамда анархизм томонига оғиб кетишдир, деган оқилона сўзларини эслатиб ўтмасдан бўлмайди.

Буржуа идеологлари ва сиёсатчилари шу нарсани яхши биладиларки, агар улар социалистик мамлакатларда марксчи-ленинчи партиялар раҳбарлигини бўшаштириб, кенг халқ оммасининг бу партияларга бўлган ишончини йўқота олсалар, шу билан социалистик тузумнинг ўзига ҳам узил-кесил зарба берган бўладилар.

Коммунистлар ғолиб социализм мамлакатида Коммунистик партиянинг роли ҳақидаги ленинча тушунчани ҳамиша ҳимоя қиладилар. Чунки бу партия, унинг монолитлиги, жанговарлик руҳи, мақсад сари эришиш йўлидаги дадиллиги туфайлигина мамлакат суверенлигини, унинг хавфсизлигини таъминлаш, барча ҳамдўст социалистик давлатлар олдида турган ўз интернационал бурчини адо этиш, халқнинг чинакам ҳокимияти ва коммунизм қурилишининг муваффақиятини таъминлаш мумкин.

Степан ТИТАРЕНКО,
тарих фанлари доктори,
(АПН).

ПЕШҚАДАМЛАР

Пойтахтимиздаги хўжалик буюмлари заводи коллективи аҳоли дидига мос келадиган маҳсулот етказиб беришга интилмоқда.

Айниқса коммунистик меҳнат бригадаси номини олган патнис цехининг ишчи-хизматчилари мақтовга сазовор ишлар қилишмоқда.

Улар етти ой ичида пландан ташқари бир неча ўн минг сўмлик буюм ишлаб чиқаришга муваффақ бўлишди. Топшириқни ошириб бажаришда цехнинг илғор ишчиларидан Н. Обидов, Қ. Фозилов, С. Тўхтамуродова, Л. Аюпова каби илғорлар кўпроқ ҳисса қўшишмоқда. Бу пешқадамлар смена нормаларини 115—120 процентдан ошириб адо этишмоқда.

Завод рационализаторлари ўз таклифлари билан меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга катта ёрдам беришаяпти. Бу йил 20 дан ортиқ таклиф тушди. Шундан 16 таси ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, 88 минг сўм самара олинди.

С. Копягин, Ф. Ким, И. Гутерман каби новаторлар ўз ихтирочилик таклифлари билан таҳсинга сазовор бўлишаяпти. Ҳозир ҳам уларнинг бир неча рационализаторлик таклифлари синовдан ўтмоқда.

Ж. РАҲМАТОВ.

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қароридан руҳланган «Узбексельмаш» заводининг рационализаторлари қувончли ютуқларга эришмоқдалар.

Шу йилнинг биринчи ярмида ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари туфайли 111 минг 700 сўмлик маблағни тежаш мўлжалланган эди. Ижодкорларнинг 81 та қимматли таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилгач, бу соҳадаги ярим йиллик план деярли икки ярим ҳисса ошириб бажарилди. Бу—268 минг сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинди, демак.

Айниқса, илғор рационализатор, завод конструкторлик бўлимининг бюро бошлиғи Ҳусниддин Умаровнинг «УПХ-1,5 Б» маркали кўрак чувиш машинаси узелини конструкциясини ўзгартириш ҳақидаги таклифи таҳсинга сазовордир. Бу таклиф йилига бир ярим минг сўм маблағни тежаш имконини беради.

Шунингдек, технолог Р. Агулова ва В. Вареновлар томонидан тўқилган пахтани терувчи «ПХП-1,8» ҳамда «СТХ-4» маркали чигит экиш агрегатларидаги баъзи узелларнинг ўзгартирилиши ҳам йилига 6600 сўм фойда келтирмоқда.

Шу кунларда корхона рационализаторлари янги-янги таклифлар устида иш олиб бормоқдалар. Завод рационализаторлик ва ихтирочилик бюросига тушаётган таклифлар ой сайин кўпаймоқда.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ.

СЕРҚУЁШ республикамизда

КОЛХОЗ БОҒЛАРИДА УНАБИ

НАМАНГАН. Наманган мева кўчатчилик совхозида унаби пайванд қилиш тугалланди. Унаби меваси қимматли даъволаш сифатларига эга. Масалан Ялтадаги санаторийлардан бирининг врачи О. Я. Кравченко гипертония касалликларини даъволашда унабидан муваффақият билан фойдаланмоқда.

Совхозда 7 йилдан бери унаби етиштирилмоқда. Унабини кўпайтириш жуда қийин бўлишига қарамай хўжалик қарийб 10 мингта кўчат тайёрлади. Маҳаллий аҳоли ҳамда атрофдаги колхоз ва совхозлар унаби кўчатларини жазман харид қилмоқдалар. Ҳозирги кунда Наманган, Уйчи, Чуст, Янгиқўрғон ва бошқа кўпгина районларнинг боғларида унаби барқ уриб ўсмоқда.

БИР ЗАВОДНИНГ МИЖОЗЛАРИ

ҚЎҚОН. Уругвай билан Италия Қўқондаги «Электромаш» заводи ишлаб чиқараётган маҳсулотни харид қилувчи мамлакатлар қаторига кирди. Корхона коллективи шу мамлакатларнинг номига рангли металларни совуқ ҳолида пайвандлайдиган «МСХС—5,3» маркали механизмларнинг дастлабки партиясини жўнатди.

Еш заводнинг халқаро алоқалар биографияси бетўхтов кенгайиб бормоқда. Ҳозир Қўқон электромашинасозлари ўз маҳсулотини жаҳоннинг 15 чет эл мамлакатига экспорт қилмоқда.

БУ ЕРДА йилдан-йилга янги ўқув корпуслари, студентлар ётоқхоналари қад кўтармоқда. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг минглаб студентлари шаҳардаги янги корпусларда таълим оладилар. Янги ўқув йилида яна уч ўқув корпуси фойдаланишга топширилади. Суратда (чапда ва ўнгда): янги ўқув корпуслари, ўртада эса, юқори қаватларга олиб борувчи зинапоя. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ДЕПУТАТЛАР ДАЛА КЕЗГАНДА

Ҳосили бўлиқ пахтазорнинг нариги чеккасида, баланд тепаликда, дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган ерда қад кўтарган дала шийпони гавжум. Кун бўйи картама-карта юриб, дала кезган колхоз активлари, звено ва участка бошлиқлари, Куйбишев қишлоқ Советининг депутатлари шу шийпонга йиғилишган.

Улар икки кун давомида зиммага олинган социалистик мажбуриятни бажариш йўлида олиб борилаётган ишларни кўздан кечирдилар. Август — зарбдор ой, «Самарқанд» совхози, III-«Интернационал» колхози пахтакорларининг чақириқларига амалий иш билан жавоб берадиган ой, дала ишларини янада жадаллаштириб, ҳосилга ҳосил қўшадиган ой.

Депутатлар бунга амал қилаётган звено ва участкаларнинг деҳқонларидан — механизатор ва сувчиларидан мамнун бўлдилар. Ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлиб, ишни бўшаштириб юборган звено ва участкаларда йўл қўйилаётган камчиликларни очиб ташлаб, дўстона танқид қилдилар.

«Коммунизм» колхози бу йил давлатга 2500 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилган. Депутатлар дала кезганларида шу катта хирмонга ҳисса қўшиш учун қандай кураш олиб борилаётганлигини, етиштирилган ҳосилни чамалаб кўрдилар. Депутатлар орасида пахта илмини яхши биладиган қишлоқ Советининг раиси М. Тўлағанов, қишлоқ хўжалиги доимий комиссиясининг раиси Б. Мирзараҳмедов, депутатлардан С. Умаров, Р. Эшонхўжаев, Р. Жалолов, М. Юсупов ва бошқа ўртоқлар бор.

Доимий комиссия аъзоларининг фикрларига қараганда, асосий пахта майдонларида ишнинг бориши, ғўзаларнинг ҳосил олиши чакки эмас. Баҳорда юз берган қийинчиликларни енгиш учун кўрилган тадбирлар яхши натижалар берган.

Бу қийинчиликлар нималардан иборат эди? Баҳорда кўпгина ердаги ғўза кўндалангига қирқилиб, ягана қилингандан кейин илдиз чириш касалига йўлиқди. Оқибатда кўчат камайиб кетди. Ўша кезларда баъзилар бузиб қайта чигит экиш керак, дейишса, баъзилар хатосига уруғ ташлашнинг ўзи кифоя, дейишди. Колхоз новаторларичи, улар 60x50 усулида чигит экилган ва шу схемада кўндалангига қирқилган ерларга сеялкани 50 сантиметрга созлаб, кўчати кам қолган ерларга универсал билан кўндалангига юриб, чигит экишни маслаҳат бердилар.

Ҳозир шундай пайкалларда икки хил ғўза бор. Олдин экилиб сақлаб қолинган ғўза тупларида 10—12 тагача бўлуқ кўсак санаш мумкин. Кейинги экилган кўчатлarларда эса кўсак олдингиларига етай деб қолди-ю, аммо ҳали майдароқ. Демак, бу хилдаги пайкалларда сақлаб қолинган кўчатлар пахтаси эрта очилади. Бу эса шу йилги шароит учун шубҳасиз яхши натижа беради. Негаки, бу пайкалларда терим машинасини икки марта юргизиш жуда фойдали.

Қишлоқ Советининг депутатлари колхознинг Раҳмат Аҳмедов, Жўра Турсунов, Мажид Серкабоев, Махдамин Маранмов, Темур Нурматов ўртоқлар бошлиқ звенолари пахта далаларида бўлганларида ғўза парвариши жадал давом эттирилаётганлигини кўриб қувондилар. Ғўза қатор ораларида ўт йўқ. Чанқаган ёки ортиқча сифатсиз суғорилган ғўза пайкалларини учратмайсиз. Чеканка сифатли ўтказилган.

Афсуски, ҳали айтганимиздай, ҳамма жойда иш бир хилда эмас. Депутатлар Болтабой Асқаров бошлиқ звенода чеканка сифатсиз ўтказилганлигини, ғўзанинг ён шохлари чилпилмаганлигини аниқладилар. Ғўза илдизлари остида унча-мунча ўт ҳам учрайди. Шубҳасиз, бу ўт машина терими даврида пахта сифати бузилишига олиб келади.

Тошпўлат Юсупов, Зокир Тўйчиев бошлиқ звеноларда ҳам худди ана шундай камчиликлар бор. Бу звеноларда қониб сув ичмаган ғўза пайкалларини ҳам учратиш мумкин.

Дала шийпонида бўлган текширувдан кейин ўтказилган йиғилишда колхоз активлари, қишлоқ Совети депутатлари яхши ишлаётганларга миннатдорчилик билдиришиб, йўл қўяётган камчиликларни тез кунда бартараф қилиш борасида ўзларининг қимматли маслаҳатларини айтдилар.

Шу йиғилишда Раҳмат Аҳмедов бошлиқ звенода барча майдонларда ғўзанинг яхши ривожланишига эришилганлиги, мўл ҳосил тўпланганлиги, ҳозир ҳам пахтакорлар астойдил меҳнат қилаётганликлари алоҳида кўрсатиб ўтилди. Звено аъзоларига колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилотининг Кўчма қизил байроғи, бир қўй, 100 сўм пул мукофоти топширилди.

Қишлоқ Советининг депутатлари Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхозда ҳам текширув ўтказдилар. Август ойида қилинаётган ишларни кўздан кечирдилар. Йўл қўйилаётган камчиликларни аниқлаб уни яхшилаш, йиғим-теримга тайёргарлик кўриш юзасидан ҳам яхши маслаҳатлар бердилар.

Б. ХАЛИЛОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ПРЕЗИДЕНТ Л. СВОБОДАНИНГ РАДИО ОРҚАЛИ СЎЗЛАГАН НУТҚИ

ПРАГА, 27 август. (ТАСС). Бугун бу ерда Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Л. Свобода радио орқали нутқ сўзлади.

Тўрт кун Москвада музокаралар олиб боргандан кейин бугун мен яна ўз Ватанимда сизларнинг орангизда турибман, деди у, ҳамграждонларига мурожаат қилиб.— Биз Дубчек, Черник, Смрковский ва бошқа ўртоқлар билан бирга қайтиб келдик. Сизларга ҳам, бизларга ҳам осон бўлгани йўқ. Биз фикр-зикримиз билан ҳар дақиқа сизлар билан бирга бўлдик.

Сизларнинг ўз ишончингизни беҳисоб изҳор қилиб турганлигингиз, деб давом этди президент, музокараларда кучимизга куч қўшди. Бунинг учун сизларга самимий ташаккуримизни билдирамиз. Аминманки, биз бу ишончни оқладик. Сизларнинг ҳаммангиз чехлар ва словаклар, меҳнаткашлар ва ҳарбий қисмларимиз кўрсатиб турган ақл-идрок, юксак интизом бизга мададкор бўлди.

Гражданлар билан замонавий қурол билан қуролланган армия ўртасида можаро бўлиши натижасида қанчадан-қанча қон тўкилиши мумкинлигини солдат бўлганлигим учун яхши биламан, деди сўнгра Л. Свобода. Бу нарса содир бўлмаслиги учун, дўстликда яшаши лозим бўлган халқларнинг қони беҳуда тўкилмаслиги учун, шу билан бир вақтда ватанимиз ва халқимизнинг асосий манфаатлари таъминланиши учун мен сизларнинг президентингиз сифатида ҳамма чораларни кўришни ўз бурчим деб ҳисобладим.

Муштарак йўлимиз билан тақдири бир-бирига боғланган мамлакатларимиз ўртасида ишонч ва самимий ҳамкорлик янада бошланиб кетишидан биз ҳақиқатан манфаатдормиз, деди президент. Ҳозирги дунёда бизнинг мамлакатимиз социалистик ҳамдўстлик сафида турибди ва бу сафда турмаслиги мумкин эмас, албатта. Бундан олдинги гапларимда айтиб ўтганимдек, социалистик давлатимиз ва жамиятимизнинг конституцион органлари ва бошқа қонуний органлари фаолиятини, шунингдек уларнинг вакиллари бўлган раҳбарларнинг фаолиятини тез нормаллаштиришни мураккаб вазиятни бартараф қилмоқ учун асосий позиция деб ҳисобладим ва шунинг учун ҳам республика ҳукуматининг розилиги билан музокаралар олиб бормоқ учун Москвага жўнаб кетдим.

Москвадан сизларга хабар қилиб турганимдек, биз демократик йўл билан ўзларига топширилган вазифаларни дарҳол бажаришга киришаётган ва сизлар тўла ишонч билдирган ўртоқларнинг ҳаммаси билан бирга қайтиб келдикки, буни ўзларингиз ҳам кўриб, билишингиз мумкин. Бу—мамлакатимизда нормал ҳаётни қайта тиклаш йўлида қўйилган биринчи, лекин бизлар учун муҳим қадамдир.

Ўз-ўзидан маълумки, Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қўшинларини республикамиз территориясидан олиб чиқиб кетиш шу билан боғлангандир. Қўшинларнинг ҳаммасини аста-секин олиб чиқиб кетиш тўғрисида принципиал битимга келдик. Шундай вақт келгунча бу қўшинларнинг бу ерда туриши сиёсий реалликдир. Сизлар шу вақтгача кўрсатиб келган ақл-идрок ва интизом бу масалани узил-кесил ҳал этишнинг зарур шартидир. Мен буни сизларга президент, ватанпарвар ва солдат сифатида тўла масъулият билан айтяпман.

Л. Свобода халқ социализмга бўлган ўзининг ишончини ва садоқатини исботлаганлиги тўғрисида гапириб айтдики, мана шунинг ўзи жуда катта капитал, жуда катта кучдир. «Биз ҳам, деди у, ватанимизнинг бундан буён муттасил социалистик йўлда ривожланишини таъминлашга қаратилган интилишларимизда буни ҳисобга олиб борамиз».

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг январь, апрель ва май пленумлари қарорларига асосланиб, деб давом эттирди президент, биз бундан буён ҳам социалистик ижтимоий тузумни янада ривожлантира берамиз, бу тузумнинг гуманистик, демократик характерини Чехословакия Коммунистик партиясининг ҳаракат программасида ва ҳукуматнинг программ баёнотида ифодаланган тарзда кучайтираберамиз. Биз бундан буён ҳам бутун миллий фронт билан бирга мамлакатимизни меҳнаткаш халқнинг чинакам ватани қилиб қураверамиз. Биз ўзимизнинг шу мақсадларимиздан бир қадам ҳам чекинмаймиз. Ўз-ўзидан маълумки, социализм манфаатларига ёт бўлган кимсаларнинг бундан ўз мақсадлари йўлида суиистеъмол қилишларига йўл қўймаймиз. Бунинг учун биз ўз ишимизни муайян мақсадни кўзлаб, қатъият билан ташкил этишимиз лозим.

Пировардида президент Л. Свобода Чехословакия Социалистик Республикасининг гражданларига, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг намояндаларига мурожаат қилиб, уларни бирликка, Чехословакия Социалистик Республикаси халқининг бахт-саодати йўлида ишлаб, барча социалистик, ватанпарвар ва ижодкор кишиларни бирлаштиришга чақирди.

А. ДУБЧЕКНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПРАГА, 27 август. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Дубчек бугун радио орқали гапириб, Москвадаги музокараларнинг натижаларини айтиб берди.

Мамлакатда, деди у, Чехословакия Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, хукумат, миллат мажлиси ва миллий фронт ўз ишларини яна бошлаб юбордилар...

А. Дубчек шаҳарлар ва қишлоқларда катта можаролар ва жанжаллар содир бўлмаганлигини мамнуният билан қайд қилди. Биз аминмизки, деди у, мамлакатда вазиятни нормаллаштириш йўлида актив ишлаш воситаларини топамиз. Кеча Москвада тамомланган музокаралар ҳам бизнинг бу ишончимизни мустаҳкамламоқда. Совет Иттифоқи вакиллари бугунги реал вазиятда муносабатларимизни нормаллаштирмоқ учун кўп иш қилдилар.

А. Дубчек, мамлакатдаги вазият нормаллаша борган сари беш давлат қўшинларини Чехословакия территориясидан аста-секин олиб чиқабериш тўғрисида музокаралар давомида битимга келинганлигини айтди. У, ҳамма гражданларни тартибга риоя қилишга, интизомли бўлишга, иғвогарликларга йўл қўймасликка чақирди. Вазиятнинг нормаллаштирилиши бундан буён ривожланишнинг асосий шартидир.

А. Дубчек уқтириб айтдики, Марказий Комитетнинг январь ва май пленумлари қарорларига мувофиқ Чехословакия бундан буён ҳам социализм йўлидан бораверади, гуманистик ва социалистик принципларни ривожлантираберади. Биз яна ишга тушаяпмиз. Бизга осон эмас. Лекин реалликни назар-эътиборга олмаслик авантюралар анархия йўлига бошлаш бўлур эди, деди у. Аҳволни эплаштириб олиш мураккаб иш, лекин бу бундан буён кўрадиган ҳамма чораларимизнинг асосий шартидир. Ҳатто фавқулодда чоралар кўришимизга тўғри келиб қолган тақдирда ҳам сизларнинг ишончингизга таянамиз. Назар эътиборга олмаслик мумкин бўлмайдиган реалликка асосланиб иш қилаберишингизга суянамиз.

А. Дубчек президент Л. Свободанинг бугунги нутқидан сўнг баъзи радиостанциялар орқали масъулиятсизлик билан айтилган гапларни қоралади. «Оғизга келган нарсани гапирабериш осон, лекин зиммадаги масъулиятни англаб иш қилиш керак», деди у.

Сўнгра Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари партиянинг барча аъзоларини социалистик қурилишнинг бундан буёнги вазифаларини амалга оширмоқ учун бирлашишга чақирди. «Фақат партиянинг бирлигигина оғир вазиятнинг иложини топишимизга имкон беради», деб таъкидлади у.

А. Дубчек, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми чақирилади, деди. Тажриба бизга шуни ўргатдики, деди у, рўй берган вазиятдан социализмга қарши чиқаётган ёт кучлар фойдаланишига имкон бермаслик учун сиёсатни қатъият билан ўтказмоқ керак. Социалистик сиёсатимизни муҳофаза қилиш лозим.

Ўз нутқининг охирида А. Дубчек халқ ва партия ишонч билдирганликлари учун уларга ташаккур изҳор қилади. Чехословакия халқи, деди у, социалистик халқлар ҳамдўстлигига мансубдир. Чехословакия халқлари билан бошқа социалистик мамлакатнинг халқлари ўртасидаги муносабатлар бартараф қилинишига аминмиз. Чехлар ва словаклар—интернационаллар, гуманистлар. Биз Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга интернационалистик ҳислари билан қараймиз.

ВДР УСТИДА АМЕРИКАНИНГ 3116 САМОЛЁТИ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 27 август. (ТАСС). Вьетнам халқ армиясининг зенитчилари 25 августда Нгеан вилояти устида ВДР осмон чегараларини бузиб кирган Америка самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришича, 20 августда Тханьхоа ва Хатинь вилоятлари устида Американинг яна икки самолёти уриб туширилган.

Америка агрессорлари ВДР осмонида жами 3116 самолётидан маҳрум бўлдилар.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари қисмлари бутун мамлакат бўйлаб Америка-Сайгон қўшинларига қарши шиддатли жанг олиб бормоқдалар. Суратда: Америка-Сайгон қўшинларининг Митхо вилоятидаги омборлари ёнмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

„РУДЕ ПРАВО“ ГАЗЕТАСИНИНГ НАВБАТДАГИ СОНИ

ПРАГА, 27 август. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи — «Руде право» газетасининг навбатдаги сони бир неча кунлик танаффусдан сўнг кеча яна нашр этилди.

Биринчи саҳифада Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Л. Свобода бошчилигидаги Чехословакия делегацияси билан КПСС ва Совет ҳукумати раҳбар арбоблари ўртасидаги музокаралар тўғрисидаги ахборот, шунингдек Л. Свободанинг «музокараларда олға силжишга эришилди» деб айтилган ва Чехословакия гражданларига қаратилган мурожаати босиб чиқарилган.

Редакцион кенгашнинг газетхонларга мурожаатида «Руде право» газетаси «расмий сайланган Марказий Комитетнинг» органи бўлиб, «фавқулодда XIV съезд деб аталмиш съезд томонидан тузилган марказий комитет билан мутлақо алоқадор эмас, бу съезднинг чақирилиши ва қилган ишлари партия ички демократиясининг энг элементар нормаларини бузишдан иборат бўлди», дейилади.

«Бизнинг сиёсий платформамиз, — деб ёзади сўнгра газета, — Чехословакия Компартияси Марказий Комитети январь пленумининг қарорлари ва партиянинг ҳаракат программаси асосидаги сиёсий йўлни изчиллик билан давом эттиришдан иборат».

Сўнгра редакцион кенгаш яна бундай деб ёзади: «ғоят мураккаб, жуда қизғин ҳозирги кунларда биз партиянинг аста-секин ҳар томонлама жипслашуви ва вазминлашувига бутун кучимиз билан кўмаклашмоқчимиз. Бу — бениҳоя мураккаб вазифа эканлигини тушунамиз. Бу вазифанинг муваффақиятли амалга оширилиши, аввало, гражданларнинг воқеалардан ҳақиқатан тўғри, объектив хабардор бўлишига боғлиқдир. Бу эса, социализмга садоқатли кўпчилик кишиларга меҳнаткашларнинг асосий манфаатларига катта хавф солаётган сохтакорлик ўйинини кўриш ва шу реал хатарни тушуниш имконини беради».

Биз, — дейилади мурожаатнинг пировардида, — тўсиқларни бартараф қилишга ва партиямизни мустаҳкамлашга, унинг раҳбарлик ролини кучайтиришга, ўзимизнинг Чехословакия Социалистик республикамизда социализмни муваффақиятли равишда янада ривожлантиришни таъминлашга ўз ҳиссамизни қўшишга тайёрмиз.

Газета реакцион унсурларнинг «XIV фавқулодда съезд» деб аталаётган ғайри қонуний йиғинга бағишлаб ўз шарҳини эълон қилган. Газета бу йиғиннинг ўтказилганлигини «партия уставини мислсиз равишда бузиш» деб таърифлайди.

Бошқа бир шарҳда реакцион кучларнинг «софдил кишиларнинг Совет Иттифоқига нисбатан нафрати ва ишончсизлигини авж олдириш» мақсадидаги иғвогарлик найранглари фош қилиб ташланган.

Газета «Халқаро бирдамлик рамзи» деган сарлавҳа остида беш социалистик мамлакат ҳукуматининг Чехословакия гражданларига мурожаатини баён қилиб берган. Газетанинг ёзишича, шу мурожаатда «Чехословакиядаги социализмни ҳимоя қилиш учун қуролли кучларни юборишга ҳақиқатда нималар сабаб бўлганлиги тушунтириб берилган».

ЯМАН МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

АДАН, 27 август. (ТАСС). Жанубий Яман. Халқ Республикасининг Ташқи ишлар министри Аҳмад Сайф Алдали бундай деди: Чехословакия Социалистик Республикаси халқининг манфаатларини ҳамда ундаги социалистик тузумни ҳимоя қилмоқ учун Совет Иттифоқи билан социалистик мамлакатлар кўрган чораларни, шунингдек империализмга ва унинг гумашталарига қарши қаратилган чораларни Жанубий Яман Халқ Республикасининг ҳукумати қўллаб-қувватлайди.

ҚУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ДОРУССАЛОМ, 27 август. (ТАСС). Ғарби-Жанубий Африка ватанпарварлари Форстер-режимининг ирқчиларига қарши икки йиллик қуролли кураш давомида Жанубий Африка аскарларидан кўп кишини қириб ташладилар, кўпгина ҳарбий юк машиналарини ва иккита вертолоётни яксон қилдилар. Ғарби-Жанубий Африка халқ ташкилотининг вакили П. Наньемба бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида шу маълумотларни айтиб берди.

Жанубий Африка маъмурлари ватанпарварларнинг актив ҳаракатларига халақит беришга уриниб, кўпгина сув омборларининг сувини заҳарладилар, унинг натижасида Ғарби-Жанубий Африканинг шимолий ва шарқий районларидаги тинч аҳоли орасида юзлаб киши ўлди.

АҚШ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

ЧИКАГО, 27 август. ТАСС мухбирлари **С. Лосев ва Г. Фримэн** хабар берадилар:

Кеча «Халқаро амфитеатр» биносида АҚШ демократик партиясининг съезди очилди. Съезднинг асосий вазифаси АҚШ президенти ва вице-президенти лавозимларига номзодлар кўрсатишдан ҳамда партиянинг сайлов платформасини тасдиқлашдан иборат.

«Амфитеатр» биноси тиканли симлар билан ўраб олинган. Ҳукмрон партия съездининг хавфсизлигини тахминан 26.000 полициячи, миллий гвардиячи ва солдатлар қўриқлаб турибди. Федерал тергов бюроси ва махфий хизматнинг юзлаб агентлари ҳамма жойга бурнини тиқиб, бинога кираётган ва ундан чиқаётган ҳамма кишиларни синчиклаб текширмоқдалар.

Биринчи мажлисда Гавайи штатидан сайланган сенатор Дэниэл Иноуэй асосий нутқ сўзлади. У ҳукмрон партия ўз юртида ва чет элларда қийинчиликларга дуч келаётганлиги тўғрисида нолиб гапирди ҳамда мамлакат норозилик туфайли кемирилиб бораётганлигини тан олди. Нотиқ «муассасаларга ва раҳбарларга» ҳурматсизлик билан қаралаётганлигини кўрсатиб ўтди. «Ғалаёнлар кўпгина катта шаҳарларга зарба берди, — деди у. — ҳатто Капитолий гумбазини ҳам вайронагарчилик тутуни қоплади. Вашингтонда тартибни тиклаш учун Вьетнамдаги Кесанни мудофаа қилишда фойдаланилганидан кўра баравар кўп қўшин керак бўлди».

Кейинги беш йил мобайнида қотилларнинг ўқи мамлакатни учта улуғ раҳбардан жудо қилди; жаҳл билан айтилган норозилик овозлари бутун мамлакатда эшитилиб турибди».

Бироқ, сенатор ана шундай эътирофларнинг ўзи билан чекланиб, АҚШнинг ҳаётий проблемаларини ҳал қилишнинг бирон-бир чорасини кўрсатиб бермади. У ҳукуматнинг Вьетнамдаги сиёсати билан ўзининг бирдам эканлигини изҳор қилди.

ЮПИ агентлигининг хабарида айтилишича, сайлов платформасини ишлаб чиқувчи комитет ҳукуматнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги ташқи сиёсат йўлини қувватлади ҳамда сенаторлардан Маккарти билан Макговернинг ҳамда Роберт Кеннеди тарафдорларининг Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатиш тўғрисидаги талабини рад қилди. Комитетнинг ана шу қарорини ёқлаб 62 киши овоз берди, 35 киши унга қарши овоз берди. Бу нарса съездда кескин мунозара бўлишидан далолат беради.

Шу орада Вашингтоннинг Вьетнамдаги сиёсатига қарши норозилик билдирмоқ учун минг-минглаб ёш америкаликлар мамлакатнинг турли томонларидан Чикагога келдилар. Полиция таёқ ишлатиб, намойишчиларни ҳайдади, баъзи кишиларни қамоққа олмоқда. Шаҳарнинг бир қанча районларида соат 23 дан бошлаб комендантлик соати жорий қилинди.

● Мексикада 46 миллион аҳолининг 52 проценти қишлоқларда ёки ерликларнинг айтишига қараганда «далада» яшайдилар. Мексика қишлоқ хўжалиги оғир дамларни бошдан кечирмоқда. Ҳали кўплаб деҳқонлар ўз ерига эга эмас, ваҳоланки ер ислоҳотининг бошланганига 50 йилдан ошди. Суратда: коллектив хўжаликлардан бирида қурилган биринчи силос миноралари. С. Сичев фотоси. (ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ НЕПАЛДА

КАТМАНДУ, 27 август. (ТАСС). СССР Ёзувчилар Союзи делегацияси Катмандуга келди. Таниқли ўзбек шоири, прозаиги ва драматурги, «Шарқ Юлдузи» журналининг бош редактори Ҳамид Ғулом, «Иностранная литература» журнали бош редакторининг ўринбосари, танқидчи К. А. Чугунов мамлакат бўйлаб сафар қиладилар ва непаллик ёзувчилар билан фикрлашиб оладилар.

ЧИКАГОДА УРУШГА ҚАРШИ НАМОЙИШ

НЬЮ-ЙОРК, 27 август. (ТАСС). Демократик партия съезди арафасида шаҳарда бўлиб ўтган ёшларнинг катта намойиши АҚШнинг Вьетнамдаги уруши дарҳол тўхтатилишини талаб қилди.

Намойишда Вьетнамдаги урушни тўхтатиш миллий координация комитетининг чақириғига биноан мамлакатнинг турли чеккаларидан Чикагога келган 5 мингдан ортиқ ёш америкаликлар иштирок этдилар.

Полиция кўздан ёш оқизадиган газ ишлатиб намойишчиларни тарқатиб юборди. Тўқнашув натижасида 15 киши оғир ярадор бўлди. Неча ўнлаб киши қамоққа олинди.

Якшанба куни бўлиб ўтган намойиш — ҳукмрон партия съезди чоғида Американинг урушга қарши ташкилотлари режалаштириб қўйган қатор оммавий чиқишлардан биринчисидир.

КАРАКАСДА ҚАМАШЛАР

КАРАҚАС, 27 август. (ТАСС). Бу ерда полиция Жан-Жак Руссо коллежига ҳужум қилиб, у ерда 30 дан ортиқ кишини қамоққа олди. Чунончи, Венесуэла хонандаси Солидад Браво хоним қўлга олинди. Қамоққа олинганлар гўё коллежда иш кўраётган аллақандай «халқаро коммунизм тармоғининг оператив штабига даҳлдор», деб айбланмоқдалар.

Мамлакат университет марказларининг федерацияси полициянинг бу туҳматчилик уйдирмаларига қарши норозилик билдириб, қамоққа олинганларни дарҳол озод этилишини талаб қилди.

АҚШДА ЖИНОЯТЧИЛИК КЎПАЙМОҚДА

ВАШИНГТОН, 27 август. (ТАСС). АҚШ федерал тергов бюросининг йиллик ҳисоботида уқтирилишича, 1967 йил АҚШда қилинган жиноятлар сони жиҳатидан рекордли йил бўлган.

Федерал тергов бюроси директори Губернинг айтишича, ўтган йили АҚШда 3,8 миллиондан ортиқ жиддий жиноятлар қилинган. Бу ўтган йилдагидан 16 процент ва 1961 йилдагидан 89 процент кўпдир.

БУНДЕСВЕРНИНГ ЯНГИ МАШҚЛАРИ

БОНН. 27 август. (ТАСС). «Франкфуртер Альгемайне» газетасининг хабар беришича, кеча Германия Федератив Республикасининг шимолий районларида Бундесвернинг «Кук қундуз» деган сирли ном билан аталувчи янги машқлари бошланди.

Машқларда Бундесвернинг 4000 солдати, 1.300 танк ва бронетранспортер, 50 катер, шунингдек реактив қирувчи самолётлар билан вертолётлар қатнашмоқда. Шу машқлар давомида қўшинлар сувли тўсиқлардан ўтиш маҳоратини синаб кўрадилар. Машқларда «мамлакат ичкарисини қўриқловчи қўшинлар» Германия Федератив Республикасида Бундесверни қувватлаш учун тузилган ҳарбий қисмлар ҳам қатнашади.

9 сентябрда Бундесвернинг Мунстер ва Бергенхойдаги машқ майдонларида Бундесвер бешинчи танк дивизиясининг машқлари бошланади.

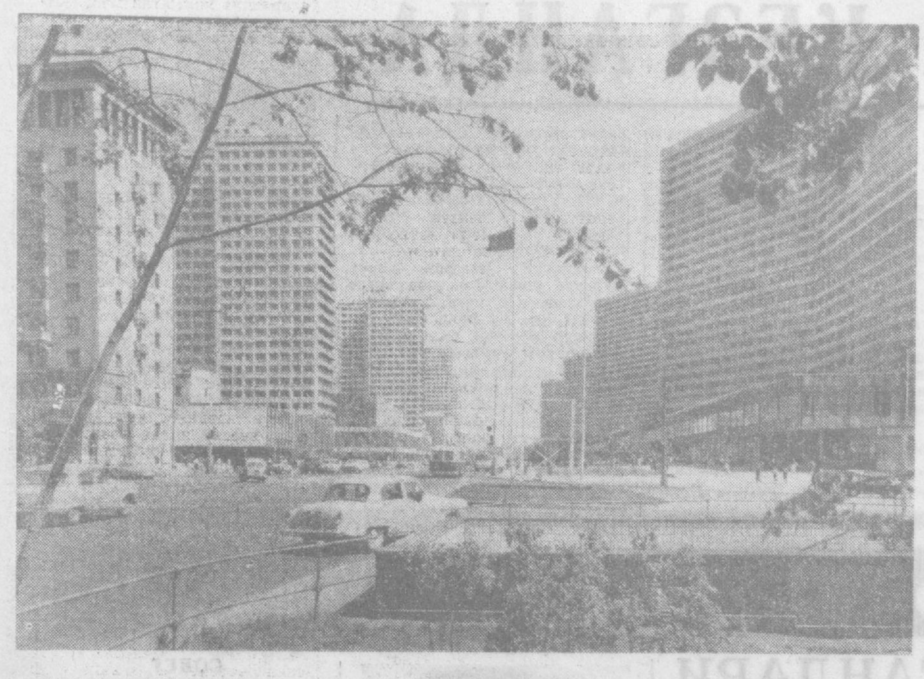

БУГУНГИ МОСКВА. Калинин проспекти.

Н. Грановский фотоси, (ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

ДЎСТЛАР ТУҲФАСИ

ҚОРАСАРОЙ кўчасидаги «Реммебель» комбинатининг ҳозир йигирмадан ортиқ тармоғи бор. Корхона коллективи шаҳримиз меҳнаткашларига намунали хизмат кўрсатиб, ремонт талаб мебелларни қайта тузатиб, худди янгидек қилиб беришяпти. Лекин, комбинат торлиги ва тарқоқ ҳолда бўлгани учун аҳоли эҳтиёжини тўла қондиролмаяпти. Шунинг учун ҳам қозоғистонлик лойиҳачилар комбинатнинг янги биноси лойиҳаси устида иш олиб бориб, ниҳоят уни поёнига етказдилар.

Дўстлар лойиҳасига биноан, комбинат беш қаватли бинога жойлашади. Ишлаб чиқариш майдони эса 11 минг квадрат метрдан иборатдир. Катта виставка зали ҳам бўлади.

Ремонттталаб мебеллар борлигини комбинатга телефон орқали билдирилса бас, дарҳол машина келиб олиб кетади. Ремонтдан чиқарилган мебель ҳам шу йўсинда уйингизга элтиб берилади. Келажакда бу ерда унумли меҳнат қилиш учун барча шароитлар яратилади, замонавий агрегатлар ўрнатилади.

«КИТОБ ДУНЁСИ»

Ўзбекистон нашриётларида янги босилиб чиққан турли адабиётлардан бир нечта комплекти яқинда Москвага юборилди. Бу китоблар пойтахтдаги «Китоб дунёси» магазинида сотилабошланди.

Бу китоб магазини қардош республикаларда янги чиққан асарларни ой сайин мунтазам олиб туради. «Китоб дунёси» ўзбек адабиёти бўлимига ҳам эга. Бўлим доим кишилар билан гавжум бўлади. Москвалик китобхонлар орасида Алишер Навоийнинг юбилей асарларига, Ойбек романларига қизиқиш катта.

Магазинда Ўзбекистонда нашр этилган турли альбом ва открикалар билан ҳам савдо қилинади. «Китоб дунёси» яқин орада навбатдаги адабиётлар комплектини олади.

ҚИШЛОҚЛАР ГАЗЛАШТИРИЛМОҚДА

Калинин районидаги ўнлаб хўжаликлар, ташкилотлар ва беш мингга яқин хонадон «зангори ёқилғи» дан фойдаланяпти.

— Шу йилнинг етти ойида, — деди газдан фойдаланиш район конторасининг бошлиғи С. Абдусатторов, — 380 хонадонга газ киритилди. Охунбобоев номли колхоз территориясида етти километр газ трубаси ётқизилди. Оржоникидзе номли, «XX партсъезд» хўжаликларида ҳам бу борада дастлабки ишлар амалга ошириляпти. Бу йил Собир Раҳимов номли, Навоий номли колхозларда ҳам газ трубалари ётқизилади.

Т. АЛИМОВ.

ТРИКОТАЖ МАГАЗИНИ

Шаҳарнинг энг ёш районларидан бири бўлган Ҳамза райони кундан-кун чирой очиб боряпти. Янги-янги турар-жой бинолари болалар боғчалари, маданий-маиший объектлар қад кўтармоқда. Яқинда район марказида трикотаж буюмлари билан савдо қилувчи янги магазин очилди.

А. НОРҚУЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.00 — Телеянгиликлар, 19.15 — Славка денгизи (болалар учун теленовеллалар), 19.25 — Диққат, душман яқинлашяпти (ҳужжатли фильм), 20.05 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.10 — Телеянгиликлар, 20.25 — Андижон бинокорлари, 20.45 — Доҳийнинг ёшлиги, 21.25 — Ўзбекистон чорвадорлари (чорвадорлар учун), 22.05 (Зарблар ва рақслар (Раҳим Исахўжаев ҳақида), 22.45 — Фараон (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА «ДЎСТЛИК» ЭКРАНИ

Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Тожикистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси олдидан. Концерт (санъат усталари), 19.05 — А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. Рассомларнинг юбилейга туҳфалари.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Жасорат (илмий-оммабоп фильм).

Рус тилида: 20.50 — Чет эл эстрадаси куйлари, 21.30 — Америкалик оқ капалак (илмий-оммабоп фильм), 21.40 — Санъат усталари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 29/VIII да Чио-чио-Сан, 30/VIII да Семург.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/VIII да Ёшликда берган кўнгил, 30/VIII Тошболта ошиқ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта соврин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун):

Зарба! Яна зарба! — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Русь бўйлаб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кавказ асираси (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6 ва 9-15 минутда), Бумеранг (кундуз 2, 4 ва кеч 8 да) — КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Вена почта маркаси — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Менинг ҳаётимсан — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА (кеч соат 9 ва 10-40 минутда бошланади)

Ҳиндулар суянчиғи — НАВОИЙ номли.

Зарба! Яна зарба! — «ФЕСТИВАЛЬ».

Русь бўйлаб — «ХИВА».

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

БИЗНИНГ ОРИФ АКА

Шундай касбдаги кишилар борки, сиз уларни хизмат постида кунда кўрасиз. Улар ҳаммага таниш, қадрдон. Ориф ака Муҳаммаджоновни ҳам кўп кинотомошабинларимиз яхши танишади. У «Фестиваль» кинотеатрида контролёр.

Оддий касб соҳиби кино соҳасида 1946 йилдан буён ишлаб келади. У ўтган шу йигирма икки йил мобайнида пойтахтимиздаги «Навоий», собиқ «Искра», «Хива» каби томошахоналарда кўп йиллар ишлади.

Сермулозимлик, хушмуомалалик Ориф аканинг энг яхши фазилати. Шунинг туфайли эл ўртасида кичикларга ака, катталарга ука сифатида ҳурмат-эътибор топган. Томошабинлар унинг доимий дўстлари, ҳамсуҳбати. Уларсиз Ориф аканинг юраги қизиб қолади. Меҳнатининг, кундалик ҳаётининг қувончи, завқ-шавқи ҳам одамлар билан.

Бурчга садоқат — элга садоқат, демакдир. Ориф ака ўз бурчини ана шундай маънода тушунади. Бирон вақт йўқки, у жамоат ишидан четда қолган бўлсин.

«Ўзбекистон 25 йиллиги» кинотеатри қурилиши эсимизда. Бу томошахона шаҳар кинотеатрлари коллективларининг жамоат кучи билан қурилган эди. Ориф ака ана шу қурилишда фаол қатнашди. Республика Маданият министрлиги уни ўша вақтда Фахрий ёрлиқ билан мукофотлади.

Мана, тарихдан яна бир воқеа:

...1928 йил. Ўзбекистонда босмахона ишлари энди-энди оёққа босиб келаётган давр. Орифнинг ўн олти-ўн еттиларга кирган олов вақти эди. Тошкентдаги 1-босмахонанинг собиқ ишчиси, ҳозирда республика аҳамиятига эга бўлган пенсионер, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, қўш Ленин ордени кавалери Абдураҳмон ота Саидбоев ўйинқароқ Орифни ёнига ўтқазиб, насиҳат қилди:

— Ўғлим Орифжон, қўлингдан бинойидек иш келадиган йигит бўлиб қолдинг. Энди ишла, ўйинқароқликни бас қил. Хўп десанг, босмахонага ишга киритиб қўяман. Маъқулми?!

— Хўп ота, ишлайман.

Эртасигаёқ у босмахонага ишга жойлашди. Дастлаб шогирд бўлиб ишлади. Кассаларни, ҳарфларни қунт билан ўрганди. Тез вақт ичида мустақил ҳарф терувчи бўлиб ишлай бошлади. У янги алифбеда биринчи малакали ҳарф терувчилардан эди.

— 1932 йил баҳори ҳамон хотирамда, — эслайди Ориф ака. — Босмахонага янги линотип машиналари келтирилди. Бу — босмахона тарихида катта воқеа эди. Дирекция, янги машиналарни ҳамкасабаларим Қаҳҳор, Асқар ва менга ишониб топширди. Мен янги машиналарда дуруст ишлаб кетолганимдан беҳад қувонар эдим.

Йиллар ўтди. Ориф ака «Ёш ленинчи» газетасида випускающий, Бирлашган нашриётда техник редактор лавозимларида ишлади. Урушга қадар нашриёт соҳасида ҳалол тер тўкиб меҳнат қилди.

Мудҳиш уруш уни қайноқ меҳнат қучоғидан айирди. У фронтга жўнади, жангу жадал йиллари бошланди. Ориф ака 1-Украина фронти қисмларида ҳаракат қилди, Сталинград, Ўрта Дон, Курск, Киев, Днепр, Житомир, Ровно, Проскуров, Винница, Тарнополь, Черновици, Дрогобич, Львов, Прага, Берлин ва кўплаб бошқа шаҳарлар учун олиб борилган жангларда қатнашди. Бир неча бор яраланди. Унинг кўксини бир неча жанговар орден ва медаллар безади. Олий қўмондонликнинг ташаккурномаси ҳам Ориф аканинг ёвуз душманга қарши олиб борилган жангларда кўрсатган жасоратига бир далил.

Ориф аканинг кино соҳасига ишга ўтиб қолишининг сабаби шуки, у фронтдан саломатлиги анча заифлашиб қайтди. Лаънати уруш уни севган касбидан жудо этган эди. Лекин у янги касбига тез кўникиб кетди.

Ориф ака уч ўғил, уч қизнинг отаси. Ориф ака ва Қумри опалар меҳр қўрларини тўкиб, уларни вояга етказишди. Ҳозир катта ўғли Ҳасан — республика Қишлоқ хўжалик министрлигида агроном. Нуъмон — ЎзТАГ ходими. Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг толиби. Тўнғич қизлари Чаман ТошМИнинг учинчи курсида таҳсил кўряпти. Зуҳра эса шаҳарлараро телефон станциясининг хизматчиси. Кенжатойлар — Ҳикмат ва Зулфиялар Кўкча даҳасидаги 40-ўрта мактабда таълим олишади.

Ориф акани, Бирлашган нашриётнинг клубида тез-тез учратиб турамиз. «Фестиваль» кинотеатрига келтирилган янги фильмлар биринчи марта мана шу клубда намойиш қилинади. Нашриёт ишчилари кинотеатр маъмуриятидан, чунончи, Ориф ака хизматидан жуда миннатдор.

«Фестиваль» кинотеатри коллективи шу кунларда Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалига қизғин ҳозирлик кўрмоқда. Коллектив шаҳар кинотеатрлари ўртасида фестивални намунали ўтказиш юзасидан бошланган мусобақада ғолиб чиқишлик учун курашмоқда.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ОЛИМПИАДА ДЎСТЛАРИ ВА ДУШМАНЛАРИ

☆ ХАЛҚАРО ОЛИМПИАДА КОМИТЕТИНИНГ ҚАРАМА-ҚАРШИ ҚАРОРЛАРИ ☆ МЮНХЕН ГАРАНТИЯ БЕРИШИ КЕРАК. ☆ РЕАКТИВ ҚИРУВЧИЛАР... ГДР ГИМНИГА ҚАРШИ ☆ ҲАР ҚАНДАЙ ДИСКРИМИНАЦИЯГА ЎРИН ЙЎҚ, — ДЕЙИШМОҚДА СССР СПОРТЧИЛАРИ.

✦ ✦ ✦

Қўлимизда ҳар бир спортчи ва ҳар бир ҳаваскор учун ноёб ҳужжат бўлган — Олимпиада низоми. Унинг биринчи параграфида шундай дейилган:

— «Олимпиада ўйинлари тўрт йилда бир марта ўтказилади. Бунда барча мамлакатнинг ҳаваскор спортчилари тенг ҳуқуқли ва адолатли кураш олиб боришлари керак. Мамлакатлар ва айрим шахслар ўртасида диний ва сиёсий дискриминацияга йўл қўймаслик керак».

Демак, Олимпиада қоидаси тенг ҳуқуқлилик ва адолатли мусобақалашишдан, ҳеч қандай дискриминацияга йўл қўймасликдан иборат. Лекин бу масала қандай амалга ошириляпти? Халқаро Олимпиада комитети уни ҳаётга қандай татбиқ этяпти?

Ҳеч кимга сир эмаски, ҳозирги кунда спорт соҳасида сиёсий дискриминацияга учраётган бир қатор мамлакатлар бор. Гап Корея Халқ Демократик Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Куба Республикаси ҳақида боряпти. Бу масалада халқаро Олимпиада Комитети қандай позицияда?

Халқаро Олимпиада Комитети СССР Миллий Олимпиада комитети ташаббуси билан бир неча марта сиёсий дискриминация билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама этди. Натижада бир неча прогрессив ва умидли қарорлар қабул қилинди.

Мисол учун, Халқаро Олимпиада Комитети барча халқаро федерацияларга барча миллий федерация командаларининг эркин ҳаракатини таъминламаган мамлакатларда миллий чемпионатлар ўтказишни таъқиқлашни ўз уставларига киритишни топширди. Халқаро Олимпиада Комитети Уставига эса бу — Олимпиада ўйинларини ташкил қилувчи ҳар қандай мамлакат учун мажбурий шартдир, деб ёзиб қўйилди.

1968 йил февраль ойида Гренобльда бўлган Халқаро Олимпиада Комитетининг сўнгги сессияси эълон қилган Баёнотда бундай дейилади: «Халқаро Олимпиада Комитети спортга сиёсатни аралаштирмайди ва миллий Олимпиада командаларига нисбатан ҳеч қандай дискриминация чораларини қўлламайди». Бироқ, шу сессиянинг ўзида ана шу фикрга қарши бўлган қарор қабул қилинди. Комитет бундан кейин ҳам Корея Халқ Демократик Республикаси олимпиада терма командасини «Шимолий Корея командаси» деб аташга қарор қилди. Халқаро Олимпиада Комитети нимага асосланиб суверен давлат спортчиларини расмий ном билан аташдан бош тортяпти, деган савол туғилади?!

Халқаро Олимпиада Комитети Корея Халқ Демократик Республикаси миллий олимпиада комитетини 1963 йилдаёқ тан олган эди. Йирик халқаро спорт бирлашмалари — футбол, гимнастика, кураш, мерганлик спорти, бокс, оғир атлетика, каноэ, дзюдо федерациялари КХДР командаларини ўз номи билан аташга қарор қилди. 1968 йилнинг 16 июнида Инсбургда халқаро чанғи федерациясининг йиғилишида ҳам «Шимолий Корея чанғи спорти федерацияси» номини «Корея Халқ Демократик Республикаси чанғи спорти федерацияси» деб ўзгартиришга қарор қилинди. Шундай экан, нега Халқаро Олимпиада Комитети бу мамлакатни ва унинг спортчиларини дискриминация қилиб келмоқда?

Шу йилнинг 19 мартида КХДР олимпиада комитети ўз мамлакатига нисбатан бундай сиёсатни қаттиқ қоралади ва махсус баёнот эълон қилди. Лекин, Халқаро Комитет уни инобатга олмади. Яқинда эса Корея Олимпиада Комитети яна Баёнот қабул қилиб, Халқаро Олимпиада Комитети КХДР делегациясини «Шимолий Корея командаси» деб атаб, Корея терма командасини Олимпиада ўйинларида қатнашишига тўсқинлик қилмоқда, деди.

Корея Халқ Демократик Республикаси командаси сингари узоқ йиллардан бери Германия Демократик Республикаси олимпиадачилари ҳам дискриминацияга учраб келаяпти. Шу пайтгача Халқаро комитет ГДР командасини «Шарқий Германия» номи билан атаб келмоқда.

1965 йилнинг октябрь ойида Халқаро Олимпиада Комитети ГДР спортчиларига қишки ва ёзги Олимпиада ўйинларида мустақил команда сифатида мусобақалашишга рухсат берган эди. Бироқ, ГДР Олимпиада комитети ҳамон «Шарқий Германия» номи билан аталаяпти. Халқаро Олимпиада Комитети резолюциясида иккита немис командаси (ГФР ва ГДР) умумий байроқ ва бир гимн билан «Бетховен симфонияси) қатнашиш назарда тутилган.

Халқаро ҳаваскорлик бокс ассоциациясининг Европа регионал бюроси яқинда Теҳрон шаҳрида ўтказган йиғилишида Ғарбий Германиянинг чемпионатни 1969 йил Кёльнда ўтказиш ҳақидаги тавсиясини қатъиян рад этди. Бу биринчилик Бухарестда бўлади. Йиғилиш қарорида таъкидланишича, ассоциацияга кирган барча мамлакат спортчилари учун федератив Республика турнирда тенгҳуқуқлини гарантиялай олмагани учун ҳам унинг таклифи рад этилди.

Ғарбий Германия бокс союзи президенти Краузе ГФРга қайтиб келиб қуйидагича интервью берди:

«Ўзингиз биласиз, мендан гарантия ҳақида сўрашганида ҳеч нарса деёлмадим. Буни бизга ўхшаган оддий кишилар ҳал қилолмаслигини ҳамма билади-ку! Бу масалани Бонида ҳал қилишади. Менга эса ҳеч ким амалдаги позицияни ўзгартириш ҳақида ҳеч нарса дегани йўқ.

Шундай қилиб, Краузе гарантия беролмади. Шу ўринда бир савол туғилади. 1972 йилда Мюнхенда бўладиган Олимпиада ўйинлари ташкилотчилари, гарантия беришга олармикан? Агар бу иш қўлларидан келмаса, у ҳолда бу шаҳарда Олимпиадани ўтказиш ақлдан бўлармикан? Ғарбий Германия спортчилари ва спорт арбоблари ҳам ҳозирда ўзларига ўзлари ана шундай савол бермоқдалар.

Ғарбнинг империалистик доиралари спортни ўзларининг разил ниятлари йўлида фойдаланиш учун бутун имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Шу ўринда АҚШ давлат департаментининг ўз спортчиларига Куба спортчилари билан учрашишни қатъиян тақиқлаганини эслаб ўтиш керак. Ҳатто бу «бойкотни» гроссмейстер Бобби Фишер ҳам бузолмади. Ваҳоланки у Гаванада буюк шахматчи Хосе Рауль Капабланка хотирасига бағишлаб ўтказилган турнирда қатнашиш ниятида эди. Америка бейсбол федерацияси Куба спортчиларини Латин Америкчаси союзи сафидан чиқарилишини, Америка ҳаваскорлик атлетика союзи эса Куба спортчиларини Олимпиада ўйинларида қатнаштирмасликни талаб қилди.

Ғарбда спортдан ана шундай разил ниятлар йўлида фойдаланишга уринишмоқда. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакат вакиллари шунинг учун ҳам ҳар қандай дискриминацияга, шу жумладан сиёсий дискриминацияга қарши чиқмоқдалар.

Бу борада СССР Олимпиада Комитети катта ютуқларга эришди. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар ташаббуси билан Халқаро Олимпиада Комитети НАТО мамлакатларига ГДР га бўлган муносабатларини ўзгартишни билдириб, расмий норозилик билдиришга мажбур бўлди.

Совет спорт ташкилотлари ГДР ва КХДР спортчилари талабини қўллаб-қувватлаб келмоқда.

АПН.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

БЕТАРТИБ ЧОЙХОНА

Чойхона — меҳнаткашлар маданий дам олиб ҳордиқ чиқарадиган жой.

Чиндан ҳам, иссиқ чошгоҳ ёхуд кеч палласи, ишдан сўнг муйсафид отахонлар, тенгқур дўст — биродарлар даврасида бир пиёла кўк чой ичиб чақчақлашиб ўтиришга не етсин. Шаҳар ва қишлоқларимизда кишиларнинг роҳат қилиб, дам олиш оромгоҳларига айланган ана шундай намунали чойхоналар жуда кўп. Бундай чойхоналар Оржоникидзе районида ҳам анчагина.

Лекин райондаги Қодирияда жойлашган чойхона ҳақида гап кетганда фақат афсусланасиз. Чойхона жуда кўримсиз, нообод ерга жойлашган.

Чойхонада бор-йўғи саккизта чойнак, 10—15 та пиёла бор. Улар ҳам фойдаланиш учун мутлақо яроқсиз. Чойнаклар кирлаб кетган, 5—6 та жойидан ёрилиб чегаланган, бурни учган. Пиёлалар дарз кетган, лаби учган. Умуман, гигиена жиҳатидан олганда фойдаланиб бўлмайди.

Чойхонага солинган поёндозларни айтмайсизми? Кир-чир, доғ бўлиб кетган. Хона ичи тартибсиз. Дам олувчиларнинг кўнгил очиши учун ҳовлига бир тупгина гул ҳам ўтказилмаган.

Биз чойхоначи Турғун Нишоновдан бунинг сабабини сўраганимизда, олдинига бош қашлади ва сўнгра деди:

— Янги чойнак-пиёла келтириш учун 50 сўм пул ажратгандим, лекин Оржоникидзе район матлубот жамияти бугун-эрта келинг, деб овора қилаяпти.

Мазкур чойхона яқинида янги чойхона қурилиши олиб борилмоқда. Лекин, бу чойхонанинг битишидан битмаслиги равшанроққа ўхшаб қолди, чунки қурувчилар бир кун ишлашса, ҳафталар йўқ бўлиб кетишади. Чойхона қурилиши бошланганига бир ярим ойдан ошди, ишнинг ривожи эса сира сезилмаяпти.

Оржоникидзе район матлубот жамияти раҳбарларига бир саволимиз бор. Бу чойхонада қачон тартиб бўлади-ю, янги чойхона қачон ишга тушади?

Ф. ИСАЕВ.

Суратда: чойхона асбобларидан баъзи намуналар.

Н. Абдурасулев фотоси.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ЎҒРИ МАЙМУНЛАР

Яқинда Бирлашган Араб Республикаси полицияси Ливия чегарасида ўн тўртта ғалати маймунни тутиб олди. Бу маймунлар контрабандистлар томонидан қўшни мамлакатларга мол олиб ўтиш учун ўргатилган экан.

Маймунлар транзисторлар, олий нав упа-элик ва бошқа камёб моллар солинган қопни олиб ўтаётган эдилар. Қўлга тушган ўғри маймунлардан бири эса ғалати тўр идишни орқалаб олган эди, ичидан минглаб лезвие чиқди.

ИШҚИБОЗ ОЛМАХОН

Монреаль атрофларида яшовчи Канада олмахони коптоқ ишқибози экан. У ўз уясига яқин жойдаги гольф ўйнаш учун мўлжалланган спорт майдончасидан коптокларни ўғирлаб олиб кетаркан. Бу соҳада олмахон рекорд қўйди. Кейинги етти йил ичида анқов спортчиларнинг 120 та коптогини ўғирлаб кетган.

ҚУЁНЛАР КЎПАЙГАНДА

Бразилиядаги бир фирма чет элдан 470 та қуён сотиб олган. Бироз вақтдан сўнг Бразилия божхонасига қуён солинган сим қафаслар келтирилди. Лекин багажни расмийлаштириш чўзилиб кетди. Бу иш тугаллангач, фирма 470 та эмас, балки 2000 та қуён ва қуён болаларини қабул қилиб олган. Улар шунчалик тез кўпайганларки, ҳатто тўр қафасларга ҳам сиғмай кетишган.

Физкультура ва спорт

«УМИД» КУБОГИ УЧУН

ВЛКСМ Марказий Комитети мукофоти — «Умид» кубоги учун группалардаги мусобақалар охирлаяпти. Ўзбекистон ўсмирлар терма командаси иккинчи давра учрашувини Олмаота шаҳрида Қозоғистон терма командаси билан ўтказди. Ўзбек футболчилари 3:1 ҳисобида ғолиб келишди.

Эртага ўсмирлар терма командамиз ўз майдонларида қозоқ тенгдошлари билан жавоб учрашувини ўтказишади.

ЧИЛОНЗОРЛИК ЎҚУВЧИ-ФУТБОЛЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Чилонзорнинг «Юлдузча» ўқувчи-футболчилар терма командаси «Чарм тўп» Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашиб фахрли иккинчи ўринни эгаллашди. Арманистон пойтахти Ереван шаҳрида ўтказилган бу мусобақада тошкентлик футболчилар майдон эгаларидан кейин иккинчи ўринни олишиб, кумуш медаль билан тақдирланишди.

«Б» КЛАССИДА

Ўрта Осиё зонаси «Б» класси командалари ўртасида навбатдаги ўйинлар бўлди. Бунда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди. «Химик» (Чирчиқ) «Олой» (Ўш) — 2:1; «Пахтакор» (Қўрғонтепа) «Свердловчи» 0:0. «Оққўрғон» — «Оқ олтин» — 1:2; «Янгиер» — «Факел» — 2:0; «Пахтаорол» — «Қорақум» — 2:1; «Абрешимчи» — «Чегарачи» — 0:0; «Меҳнат» — «Вахш» — 1:1; «Ирригатор» — «Металлург» — 0:0.

«Свердловчи» командаси 28 ўйиндан кейин 41 очко тўплаб пешқадамлик қилаяпти. «Оқ олтин» (Андижон) ва «Самарқанд» командалари 39 тадан очко билан кейинги ўринларда боришмоқда.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ ТЕЗ КУНДА ЯНГИ БИНОДА

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий

БОЙ ила ХИЗМАТЧИ

спектакли билан 50-нчи мавсумини очади (К. Яшин қайта ишлаган янги вариант. 3 пардали драма).

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти Е. БОБОЖОНОВ.

Режиссёрлар — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Абдулла Тўқай мукофоти лауреати Т. У. ХЎЖАЕВ ва Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофоти лауреати С. ТАБИБУЛЛАЕВ.

Рассом — Г. БРИМ.

Композитор — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби М. БУРХОНОВ.

«Ташзаготплодоовощторг» ХЎЖАЛИК ҲИСОБОТИДАГИ 1-МАГАЗИНГА

озиқ-овқат моллари товаршуносларн савдо иқтисодчиси, бухгалтерлар, экспедиторлар, катта сотувчилар, фаррошлар, ишчилар, юкчилар, қадоқчилар, касса аппарати кассирлари, лоточниклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 132-уй (7, 14-трамвайларнинг «Лесосклад» бекати).

ТОШКЕНТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА

катта бухгалтерлар, машинистка, ҳисобчилар, цех ишчилари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, Прохладний тупик, 27-уй, (7, 14-трамвайлар, 18, 30, 57, 83-автобусларнинг «Ғишт заводи» бекати). Телефон 5-06-81.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 835212, Редактор ўринбосарлари — 835885, 836232, Масъул секретарь — 834808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 831936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 833786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — 835811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 839050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — 838761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 834048, Эълонлар бўлими — 838142, Коммутатор — 830249 дан 830258 гача.

ИНДЕКС — 6469. Р. 10266. № 1936.